

laiškai bičiuliams

2002 2

Šv. Pranciškus Ksaveras

**Kauno jėzuitų
bažnyčia**

**Rekolekcijų
užrašai**

JÉZUITAI

IHS

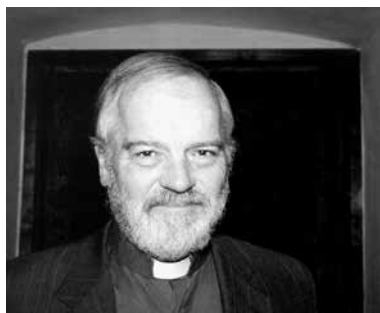
Nukryžiuotasis iš Ksaverų pilies koplyčios

*O Ksavero Kristau,
mane traukia, stebina ir žavi Tavo veidas,
gelmė, iš kurios kyla Tavo godos.
Mirtį Tu pavertei gyvenimu,
tamsybes – šviesa,
kančią – džiaugsmu.
Tu išmokei Pranciškų Ksaverą,
o dabar mokai mus,
kad gyvenimą laimime tada,
kai visko netenkame.
Tavo šypsnyis mums rodo pasitikėjimo kelią
nuo besąlyginės meilės iki beribio atleidimo
ir skatina nuolat Tavęs ieškoti.
Slėpiningame Tavo veide,
mįslingoje šypsenoje ir išskėstose rankose
aš regiu vien tik meilę.*

Nežinomas brolis jėzuitas iš Ispanijos

Turinys

T. Antanas Saulaitis, SJ	
Provincijolo žodis.....	2
T. Ludwig Wiedenmann, SJ	
Šventasis Pranciškus Ksaveras.....	4
Regina Žukauskienė	
Kauno šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčia.....	8
Pokalbis su t. Paolo Molinari, SJ	
Visus gaivinančios versmės.....	14
Alina Gutauskienė	
Jėzuitų pedagogika ir mokytojo pašaukimas.....	18
Pokalbis su t. Eduardu Gueydanu, SJ	
Vilties daigai.....	22
Iš vieno rekolekcinių užrašų.....	25
Martynas Lukoševičius, Monika Kukytė	
Kaip gyvuoja Vilniaus alumnai.....	28
T. Aldonas Gudaitis, SJ	
Naujokų įžadai.....	31
Naujieji Jėzaus Draugijos nariai.....	32
Jaunieji Europos jėzuitai.....	35
Br. Virgilijus Saulius, SJ	
Naujas tinklapis – skrynia.lt.....	37
Nauji leidiniai.....	38
In memoriam.....	40
Iš visur.....	44
Nusišypsokime.....	46

T. ANTANAS SAULAITIS, SJ

Esminis dalykas informacijos amžiuje – ryšiai. Su bet kuriuo kitu iš šešių milijardų pasaulio gyventojų galime susisiekti tik per keturis tarpininkus. Žodį „tinklas“ girdime įstaigose, versle, socialinėje veikloje, moksle. Naujai situacijai apibūdinti šiandien tiktų ir posakis – svarbu ne ką moki, bet ką pažįsti.

Kai prieš porą metų net 15 Lietuvos Respublikos Švietimo ministerijos pareigūnų porą mėnesių tikrino Vilniaus jėzuitų mokyklą, ar ji gali vadintis gimnazija, šypsojauši į ūšą... Juk istorikai teigia, kad Švietimo ministerija kilo būtent iš XVI–XVIII a. jėzuitiškų mokyklų tinklo (jų Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje buvo 21). Tiek gimnazijų, tiek ir licejų užuomazgos – jėzuitų įsteigtų mokyklų sistemoje.

Ši sistema gąji ir šiandien. Lietuvos mokyklų mokiniai ir pedagogai bendrauja su jėzuitų mokyklomis Lenkijoje, Vengrijoje, Vokietijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, JAV, Švedijoje. Mūsų jaunieji jėzuitai studijavo ar studijuoja ir praktiką atlieka Airijoje, Australijoje, Austrijoje, Italijoje, JAV, Kanadoje, Vokietijoje ir kitur. Draugaujame su Ksavero, Creightono ir Lojolos universitetais Cincinatyje, Omahoje, Čikagoje, su *Lumen Vitae* institutu Belgijoje.

Kartais mūsų bičiuliai klausia: „Ar jus remia kitų šalių jėzuitai?“ Visuomet atsakome garsiu „TAIP“! Tai – Čikagos, Merilendo, Naujosios Anglijos, Viskonsino provincijos Amerikoje, Vokietijos, Austrijos, Olandijos, Šveicarijos jėzuitai.

Jau pačioje Atgimimo pradžioje mus pasiekė aukos iš Japonijos ir Lojolos (Ispanija) provincijų jėzuitų. Šešerius metus kartu su mumis dirbo anglas jėzuitas t. Charlesas Edwardsas iš Danijos ir trejus – Leonas Leise iš JAV Naujojo Orleano provincijos. Vasaros kursams ar rekolekcijoms vadovauja jėzuitai iš Italijos, JAV ir Prancūzijos.

Mūsų tinklas pasitarnauja įvairiai. Kai Kauno ar Vilniaus gimnazistai su mokytojais keliauja į kitas šalis, visada randa prieglobstį pas jėzuitus, jų mokyklose ar rekolekcijų namuose. Kai ko nors pririekia, per šį tinklą gauname žinių, ieškome leidinių, mokymo medžiagos, kviečiame paskaitininkus, rekolekcijų vedėjus.

Mokiniai supranta, kad jie taip pat priklauso tam poros tūkstančių švietimo įstaigų tinklui, besivadovaujančiam ignaciška pedagogika ir dvasia. Gimnazijų abiturientai mezga ryšius su pasauline organizacija, vienijančia įvairaus lygio jėzuitų mokyklų absolventus.

Dailininkas Antanas Kmieliauskas Vilniaus jėzuitų gimnazijos laiptinėje nutapė freską „Dvylikametis Jėzus šventykloje“. Tik vietoj Jeruzalės vaizdų – Vilniaus bažnyčios, vietoj Rašto mokytojų ir aiškintojų – su Vilniaus jėzuitų akademija (vėliau universitetu) susiję dėstytojai, mokslininkai, rėmėjai, absolventai, šių laikų jėzuitai. Skargą, Počobutą, Sirvydą, Kuncevičių, Radvilą, Sarbievių, Mickevičių, Valančių, Garucką, Lauriūną ir daugybę kitų atpažintų kone kiekvienas. Mokiniai akivaizdžiai

mato, kad jie tęsia dar 1569 m. pradėtas tradicijas. (Aš irgi norėjau paveikslan patekti, bet nespėjau pro freskos viduryje nutapytus Aušros Vartus laiku įeiti.)

Daug džiaugsmo suteikia ir mūsų svečiai. Balandyje mus aplankė senyvas japonas jėzuitas, universiteto profesorius. Pats energingai išvaikščiojo visą Vilnių, o po kelių savaičių atskrido vėl, šį sykį – su japonų maldininkų grupe. Pirmąkart mūsų bažnyčioje aukotos šv. Mišios japoniškai. Būta Mišių ir olandų kalba, kai šie su ekskursija ar pavieniui mus aplankė. Svečiai vosi jėzuitai iš Rusijos, kunigai iš Filipinų, Indijos ir kitur. Kasmet autobusais, dviračiais ar pėsčiomis su maldininkais į Vilnių ir Kryžių kalną keliauja jėzuitai lenkai.

Dažnai kartojame t. Leono Leise posakį: „Jei šešiese sėdi prie stalo, bent vienas nesupranta, kas kalbama“. Kai namai pilni, per dieną šnekos – keturiom ar net penkiom kalbom. Vienas mūsų šv. Mišių kartoja savo sesers posakį: „Moku visas kalbas, tik žodžių trūksta“.

Žinoma, jėzuitiškas-ignaciškas tinklas jungiasi į visos Bažnyčios tinklą, o per jį – su kitomis vienuolijomis bei dvasininkais. Kadangi palaikome ryšius su viso pasaulio lietuviais, priklausome ir lietuviškajam tinklui. Esame labai dėkingi, kai mūsų mokinius bei studentus užsienyje pagloba lietuvių šeimos. Vykstantiems svetur mokslo ar darbo reikalais visada galime įduoti netoli gyvenančių bičiulių adresus. Jėzuitų namai Čikagoje, misija Lemonte, parapija Klyvlende – įprastos ir svetingos ryšių salelės. Daugybė mūsų bičiulių įvairiai remia mūsų gimnazijas ir darbus.

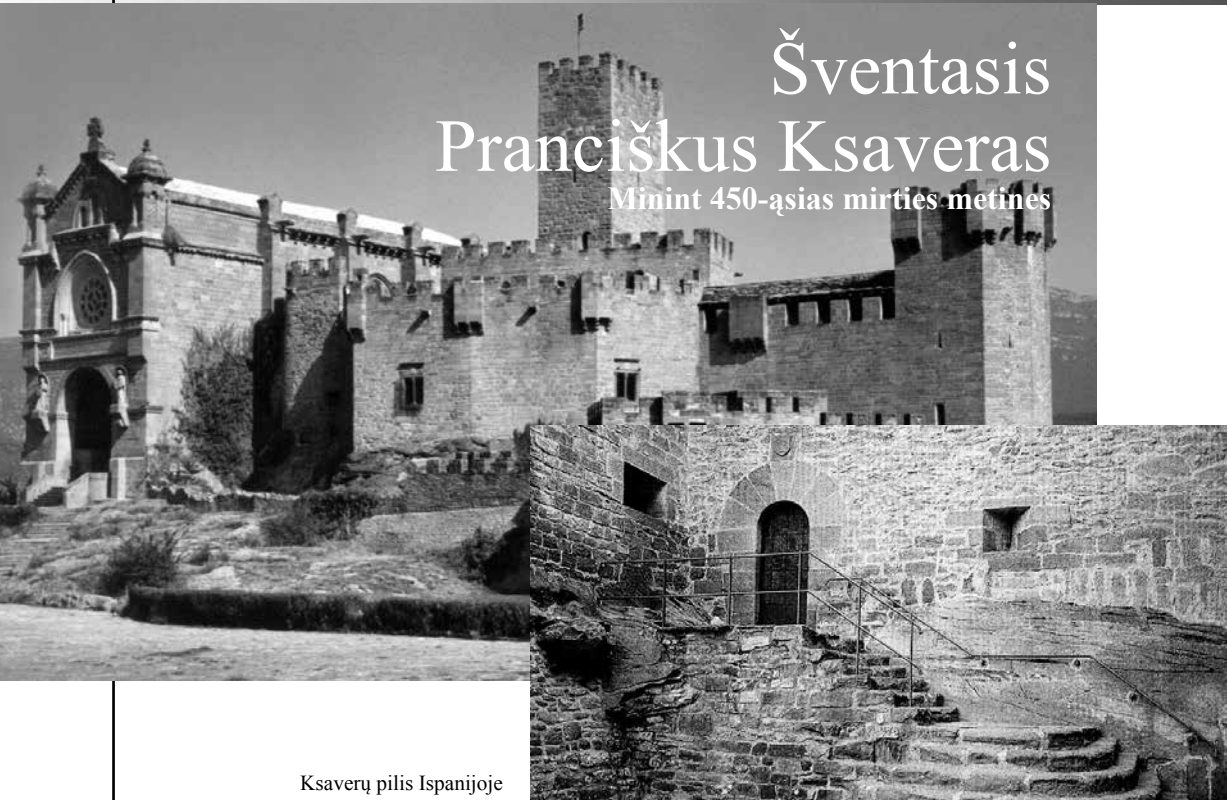
2003 m. Lietuvą lankys daugybė lietuvių kilmės žmonių iš įvairiausių kraštų. Jau pradėdame virti arbatą ir kepti pyragaičius. Maloniai kviečiame užsukti į mūsų namus, aplankyti bažnyčias ir gimnazijas bei pasidomėti istorinėmis vietomis, susijusiomis su ankstyvesniu jėzuitų tinklu.

***Viešpats,
mūsų Dievas,
tepadeda mums
pažinti jo šventąją valią
deramu metu.
Juk jis trokšta,
kad mes visada
būtume pasirengę
paklusti šiai valiai,
kai tik jis mums ją apreiškia
ir mūsų sielos gilumoje
leidžia suprasti.
Jei norime
savo pašaukimą
šiam gyvenime
tinkamai įvykdyti,
turime būti piligrimai,
pasiruošę bet kurią akimirką
iškeliauti ten,
kur galėtume Dievui,
mūsų Viešpačiui,
labiau pasitarnauti.***

*Iš šv. Pranciškaus Ksavero laiško
t. Fr. Mansilhas 1545 m. balandžio 7 d.*

Šventasis Pranciškus Ksaveras

Minint 450-ąsias mirties metines

Ksaverų pilis Ispanijoje

___ 1506 m. balandžio 7 d., Didįjį Ketvirtadienį, likus šešioms savaitėms iki Kristupo Kolumbo mirties, pasaulį išvydo šeštasis ir paskutinis Ksaverų pilies šeimininkų sūnus – Pranciškus. Buvo nauji laikai: atrasta Amerika, atvertas kelias į Indiją, padėti pamatai Ispanijos ir Portugalijos kolonijiniam viešpatavimui.

Pranciškus buvo linksmas ir guvus vaikas. Mokėsi jodinėti ir fechtuotis, studijavo katekizmą, kalė lotynų ir ispanų, nes gimtoji buvo baskų kalba. Šešiolikos metų gavo tonzurą ir buvo priimtas į Pamplonos vyskupijos klero gretas.

Geriausiam Europos universitete

Būdamas devyniolikos, atsiveikino su gimtine. Jo garbėtroškiškiems planams labiausiai tiko Paryžiaus universitetas. Pirmą kartą jis mėgavosi universitetinio miesto laisve, pasinėrė į lengvabūdišką studento

gyvenimą. Be to, studijavo „laisvuosius menus“.

1529-ųjų rudenį į jo kambarį įžengė kitas kilmingas baskas, 15 metų už jį vyresnis studentas Ignacas Lojola. Tarnaudamas karininku, jis buvo sunkiai sužeistas ir paskui išgyveno gilų vidinį atsivertimą. Nuo to meto jis troško dalytis savo dvasiniu patyrimu ir „padėti sieloms“. Savo jaunajam studijų draugui mestelėjo: „Kokia gi žmogui nauda, jeigu jis laimėtų visą pasaulį, o pakenktų savo gyvybei?!“ (Mt 16, 26). Pranciškus, kuris tuomet jau buvo baigęs pagrindines studijas ir, studijuodamas teologiją, pats dėstė filosofiją, po trejų dvejonų metų pasidavė: atsisakė Pamplonos katedros kanauninko vietos ir 1533 m. pavasarį prisidėjo prie Ignaco suburtos jaunų vyrų grupės, iš kurios po septynerių metų atsirado jėzuitų ordinas.

Jėzaus Draugijos bendrakūrėjas

1535 m. rugpjūčio 15 d. Pranciškus kartu su visa grupe pasižadėjo gyventi neurtingai, skaisčiai ir kaip piligrimas vykti į Šventąją Žemę. 1536–1537 m. žiemą bičiuliai pėsčiomis nukeliavo į Veneciją. Kadangi tais metais į Palestiną neplaukė joks laivas, jie vėl pėsčiomis grįžo į Romą, vėliau – į Veneciją. Čia 1537 m. birželio 24 d. gavo kunigystės šventimus. Paskui bičiuliai išsiskirstė po įvairias šiaurės Italijos vietas sielovados darbui. Pranciškui teko eiti į Boloniją.

1538 m., vėl susirinę Romoje, po ilgų pasitarimų nusprendė įkurti ordiną, pavadintą „Jėzaus Draugija“, pavesdami jį popiežiui, kad šis galėtų juos siųsti ten, kur reikalingiausia. Popiežius priėmė pasiūlymą ir dar prieš patvirtindamas ordiną jo narius išskirstė po įvairius Italijos miestus. Ignacas ir Pranciškus pasiliko Romoje, laiškais susirašinėjo su kitais bičiuliais ir toliau rūpinosi ordino steigimu. Pranciškus tapo Jėzaus Draugijos sekretoriumi.

Pamaina į misijas

Tuo metu Portugalijos karalius Jonas III paprašė popiežiaus keletą naujosios bendruomenės kunigų pasiųsti misionie-

riais į jo Indijos kolonijas. Kadangi vienas iš numatytų draugų susirgo, Ignacas vietoj jo paskutinę akimirką paskyrė Pranciškų. Šis susikrovė daiktus ir jau kitą dieną, šį kartą ant arklio, su Portugalijos ambasadoriaus palyda iškeliavo į Lisaboną, kurią pasiekė po trijų su puse mėnesio, 1540 m. birželio pabaigoje.

Apsilankęs pas karalių, Pranciškus atsidavė įprastai vargšų ir ligonių tarnystei bei sielovadai dvare, mieste ir inkvizicijos kalėjime. Gyveno jis kukliame name ir kasdien kaip išmaldą susirinkdavo sau maisto.

Veikė taip sėkmingai, kad karalius panorė jį pasilaikyti Lisabonoje. Tačiau popiežius siuntė į Indiją. Prieš pat išplaukiant, Pranciškus buvo paskirtas popiežiaus nuncijumi visai Azijai. 1541 m. balandžio 7 d., per savo 35-ąjį gimtadienį, jis įlipo į *Santiago* – Indijos flotilės admiralo laivą – ir po audringos 13 mėnesių kelionės, per kurią nemažai keleivių susirgo ir net mirė, pasiekė Goa, portugalų Indijos sostinę.

Prisistatęs vyskupui, apsigyveno prieglaudoje ir ėmėsi savo darbo: slaugė ligonius, apaštalavo tarp portugalų, mokė tikėjimo Indijos gyventojus, ypač vaikus ir vergus.

Evangelija perlų žvejams

Po pirmosios sėkmės Goa mieste, Pranciškus nuvyko į pietinę Indijos pakrantę pas perlų žvejus paravus. Juos valdė portugalai, todėl iš Goa atvykę kunigai gyventojus jau buvo evangelizavę, tačiau šie apie krikščionybę nelabai ką suprato. Pranciškus pėsčiomis žygiavo iš kaimo į kaimą, aiškino žvejams Dievo įsakymus, tikėjimo išpažinimą ir svarbiausias maldas,

Dažnai mano rankos būna pavargusios nuo krikštijimo ir nebegaliu ištarti nė žodžio, nes taip dažnai žmonėms kartoju maldas ir mokau juos krikščionių pareigų jų gimtąja kalba.

Pranciškaus Ksavero laiškas savo bičiuliams Romoje iš Košino 1544 m. sausio 15 d.

Kiek daug atsivertimų būtų, jei netrūktų pagalbinių, kurie prisimtum šventą užduotį darbuotis šiuose kraštuose! Labai dažnai mane apima noras įsiveržti į Europos universitetus ir šaukti skardžiu balsu kaip bepročiui! Visų pirma norėčiau, kad Paryžiuje mane išgirstų visi tie, kurių žinios pranoksta norą gerai jas panaudoti. Susirinkus visai Sorbonai, norėčiau sušukti: „Kiek daug sielų išklysta iš išganymo kelio dėl jūsų kaltės, kiek daug sielų žūsta dėl jūsų abejingumo!“ Jei jie su tokiu pat uolumu, su koku studijuoja, pamąstyty apie ataskaitą, kurios Dievas, mūsų Viešpats, kada nors iš jų pareikalaus, jei su panašiu atidumu ištirtų Viešpaties jiems duotus talentus, – daugelis iš jų būtų sukręsti! Suprastų, kas padeda sielos išganymui, atliktų Dvasines pratybas, kurios sielos viduje jiems leistų pažinti šventąjį Dievo valią visoje jos gilybėje. Tada labiau klausytų šios valios negu savo palinkimų ir sakytų: „Viešpatie, štai aš! Ko norėtum, kad daryčiau? Siųsk mane, kur tik nori, ir jei taip reikia, net iki pat Indijos!“

*Iš laiško Romos jėzuitams
1544 m. vasario 15 d.*

kurias pirmiausiai turėjo išversti į tamilų kalbą. Kai tik žmonės viską išmokdavo atmintinai ir galėdavo sukalbėti tikėjimo išpažinimą, pakrikštydavo. Tada palikdavo juos savo padėjėjui – kuriam nors iš vietos gyventojų – ir keliaudavo toliau. Taip jis darbavosi ir kitose Azijos srityse. Už jo triūsą lydėjusią sėkmę dėkoti derėjo ne tiek vargingiems aiškinimams, kiek Dievo ir žmonių meilei, trykštančiai iš visų jo žodžių ir darbų. Ši meilė paliesdavo visų žmonių širdis, kur tik jis nuvykdavo.

Po metų Pranciškus vėl sugrįžo į Goa ir 1543 m. vyskupo akivaizdoje davė paskutiniuosius iškilmingus vienuolinius įžadus.

Misijų kelionės po pietų Aziją

1544 m. Pranciškus tęsė misijas Pietų Indijoje, šį kartą – Malabaro krante (dabartinė Kerala). Nuvyko į Ceiloną, kur jam visiškai nepasisėkė, vėl aplankė anuos engiamus perlų žvejus ir 1545 m. balandį

keturiems mėnesiams apsisusto rytinėje Indijos pakrantėje, Šão Thomé, prie apaštalo Tomo kapo ieškodamas šviesos tolesnei savo misijų veiklai.

Vidinis balsas kvietė toliau į Rytus. 1545 m. rudenį Pranciškus nuplaukė į Malaką, kadaise Malaizijos karalystės miestą, o tuo metu – portugalų tvirtovę ir uostą-kryžkelę tarp Rytų ir Vakarų Azijos. Kaip ir Goa, jis rūpinosi moraliskai netvirta portugalų bendruomene ir veikė tarp vietinių malakiečių. Ten, Malakoje, kurioje jis lankėsi iš viso penkis kartus, susipažino su pabėgėliu iš Japonijos, samurajumi Anjiro. Šis papasakojo apie savo savitą šalį ir manė, kad Pranciškus ten galėtų tikėtis sėkmės.

Pirmasis tikėjimo skelbėjas Japonijoje

Kartu su kitais dviem jėzuitais ir Anjiro, kuris buvo vertėjas, 1549 m. balandį Pranciškus sėdo į laivą ir rugpjūčio 15 dieną

atplaukė į Kagosimą, Anjiro gimtinę.

Pranciškus greitai suprato, kad šis kraštas labai skiriasi nuo iki tol jo aplankytų. Jis detaliai aprašo aukštą Japonijos kultūrą ir tikisi gausių atsivertimo vaisių.

Padedant Anjiro, Pranciškus į japonų kalbą išvertė krikščioniško mokslo santrauką ir ją dėstė nustebusiems klausytojams: paprastiems žmonėms gatvėje, Satsumos kunigaikščiui ir jo dvarui, net budistų vienuoliams jų vienuolynuose. Rudenį iškeliavo pas imperatorių, norėdamas gauti leidimą skelbti Evangeliją visame krašte.

Kai po gerų dvejų metų Pranciškus paliko Japoniją, krikščionių bendruomenės jau buvo penkiuose miestuose ir vienijo apie 1000 tikinčiųjų.

Kankinantis Kinijos ilgesys

Japonai Pranciškaus klausė, kodėl krikščionybė nežinoma Kinijoje, juk visos kultūros ir religijos kyla iš didžiosios kinų tautos. Tai paskatino Pranciškų ten

Labai skiriasi pasitikėjimas Dievu žmogaus, kuris turi viską, ko jam reikia, ir pasitikėjimas Dievu to, kuris nieko neturėdamas, laisvai atiduoda dar ir reikalingus daiktus, kad taptų panašesnis į Kristų. Lygiai taip pat labai skiriasi tas, kuris gyvendamas užtikrintą gyvenimą, tiki Dievą, juo pasitiki bei viliasi, nuo to, kuris dėl Dievo meilės ir iš noro jam pasitarnauti laisvai patenka net į mirties pavojus. Tuos pavojus, kurių galėtų išvengti, nes gali visiškai laisvai apsispręsti juos priimti arba jų išvengti. Jie visada ir visur savo viltį ir pasitikėjimą grindžia Dievu.

*Iš laiško t. Ignacui Lojolai
1549 m. birželio 22 d.*

surengti misijų kelionę. Mat jei Kinija priimtų krikščionybę, būtų lengviau atversti visą Aziją. Tačiau į Kiniją europiečiai patekti negalėjo. Ten kalėjimuose sėdintys portugalų pirkliai prašė siųsti diplomatinis atstovus, kurie padėtų jiems atgauti laisvę.

Pranciškus svajojo apie oficialią Portugalijos karaliaus delegaciją pas Kinijos imperatorių, kurią lydėdamas, jis būtų galėjęs skelbti Evangeliją. Kaip galima greičiau, per Malaką jis grįžo į Goa. Iš šv. Ignaco laiško sužinojo, kad šis įkūrė visos Azijos jėzuitų provinciją su centru Goa ir jį paskyrė pirmuoju provincijolu.

Naujasis gubernatorius sutiko pasiųsti delegaciją ir gerą Pranciškaus draugą, pirklių seniūną Diego Pereirą, paskyrė karališkuoju pasiuntiniu. Šis vieną savo laivų – *Santa Cruz* – savo lėšomis parengė diplomatinei kelionei.

Su šiuo laivu gegužės 31 d. Pranciškus norėjo išplaukti iš Malakos, tačiau uosto komendantas Alvaro de Athaide, didžiojo keliautojo Vasco da Gamos sūnus, būda-

Šv. Pranciškaus Ksaverio kelionių maršrutas

mas garbėtroška ir pavydėdamas pirkliui diplomatinės misijos pas Kinijos imperatorių, sutrukdė laivui išplaukti.

Paskutinė kelionė

Liepos 17 d. *Santa Cruz* išplaukė kaip paprastas pirklių laivas, be diplomatinės delegacijos ir be dovanų Kinijos imperatoriui. Kelionės tikslas buvo Sancianas, maža salelė Kantono įlankoje, tarnavusi portugalų ir kinų pirklių susitikimams. Pranciškaus planas sužlugo. Tačiau jis vyko su viltimi iš salos slapta patekti į žemyną.

Rugpjūčio pabaigoje *Santa Cruz* pasiekė Sansijaną, kur ir kiti laivai buvo išmetę inkarus. Su savo tarnu kinu Antonio Pranciškus persikėlė į mažą šiaudinę pašiūrę, iš kurios buvo matyti Kinijos krantai. Vienas kinų pirklys už gerą užmokestį pažadėjo jį lapkričio 19 d., prisidengiant nakties tamsa, perkelti į žemyną. Tačiau Pranciškus laukė veltui. Kinas neatvyko.

Atėjo žiema. Dauguma portugalų laivų jau buvo išplaukę. Pranciškus savo pašiūrėje šalo ir alko, o lapkričio 21 d. susirgo. Iškankintas jo kūnas daugiau nebe pajėgė priešintis. Su juo buvo tik Antonio. 1552 m. gruodžio 3-iosios naktį didysis Azijos misijų pradininkas Pranciškus Ksaveras mirė vienišas savo šiaudinėje pašiūrėje priešais Kinijos, šalies, apie kurią svajavo, krantus. Jis buvo 46 metų, iš kurių 11 darbavosi Azijoje.

Jo palaikai buvo pervežti į Goa, kur iki dabar brangiame karste saugomi Gerojo Jėzaus bažnyčioje. Pranciškus Ksaveras buvo kanonizuotas 1622 m. kovo 12 d. kartu su Ignacu Lojola. Nei gyvenimas, nei mirtis neįstengė jų išskirti.

Ludwig Wiedenmann, SJ
Iš An unsere Freude, 2002 Nr. 2

Iš vokiečių k. vertė t. Lionginas Virbalas, SJ

*Regina Žukauskienė,
architektė*

Trumpa istorinė apžvalga

Lietuvoje plintant protestantizmui, vysk. V. Protasevičiaus rūpesčiu 1569 m. į Vilnių atvyko pirmieji jėzuitai. Tačiau tik 1642 m. gegužės 15 d. penki jėzuitai apsi-stojo Kaune brolių Kojalavičių vienuolynui dovanotuose mūro namuose Rotušės aikštėje.

Pirmaisiais metais, neturėdami savo bažnyčios, Kauno jėzuitai aukodavo Mišias pas benediktines, o vėliau nusipirko vadinamuosius Perkūno namus – puošnų nediduką gotikinį raudonų plytų namą – ir pavertė juos savo koplyčia, dedikuota šv. Stanislovui Kostkai. 1666 m. žemaičių vysk. J. Tiškevičiaus, Lietuvos kanclerio Radvilos, Kauno maršalkos A. Skorulskio finansiškai remiami, Kaune jėzuitai pradėjo statyti puikią mūrinę bažnyčią. 1671 m. jiems jau priklausė ne tik Kojalavičių dovanoti sklypai, bet ir visas miesto kvartalas. Tačiau siautęs maras ir gaisrai apsinkino statybos darbus: sudegė pastoliai ir kolegijos trobesiai, maru susirgo ir išmirė beveik visi Kaune įsikūrę jėzuitai, beliko vienas kunigas, kolegijos rektorius Pr. Milvydas.

Kauno šv. Pranciškaus Ksavero

1720 m. Kauno jėzuitų bažnyčia buvo baigta, o 1722 m. pašventinta. Amžininkų liudijimu, „pašventinimo apeigos buvo labai iškilmingos: tas pats kunigas Milvydas, kanuolėms šaudant, pernešė Švč. Sakramentą iš koplyčios į naują bažnyčią“. Dar trejetą metų buvo statomi bažnyčios bokštai, o vidus dekoruojamas iki 1732 m. gaisro, kai sugriuvo stogo skliautai ir bokštas. Tik 1746–1751 m. bokštas atstatytas, o kitais metais presbiterijoje sumūryti didžiojo altoriaus pamatai. Ant vienos jo kolonos tinkuoto paviršiaus teptuku juodais dažais užrašyta „1754“. Iš to galima nustatyti, kada pastatytas altorius, o kartu – ir vidaus dekoravimo datą.

Tik 1759 m. žemaičių vysk. A. Tiškevičius iškilmingai konsekrovo bažnyčią, dedikuotą šv. Pranciškaus Ksavero garbei. Greta bažnyčios vyko ir vienuolyno – naujų dviaukščių jėzuitų namų – statyba, trukusi nuo 1761 iki 1768 m. Tuo pat metu kitoje bažnyčios pusėje išaugo kolegijos rūmai. Juose veikė mokykla, garsėjusi gera tvarka ir išsilavinusiais mokytojais jėzuitais. 1773 m., panaikinus jėzuitų ordiną, mokykla

atiteko valstybei, o 1787 m. kartu su bažnyčia buvo perduota pranciškonams. 1812 m. prasidėjus karui, į Rusiją žygiuojantys ir atgal bėgantys prancūzai nusiaubė bažnyčią, vienuolyno ir kolegijos pastatus.

1823 m. caro Aleksandro I įsakymu jėzuitų bažnyčia buvo uždaryta, 1825 m. paversta stačiatikių cerkve. Apie 1850 m. bažnyčioje buvo atliktas remontas, įrengtas ikonostasas.

Per I pasaulinį karą kartu su rusų kariuomene bėgdami nuo vokiečių, stačiatikių dvasininkai bažnyčią paliko. Įsiplieskęs gaisras suniokojo jėzuitų archyvą, biblioteką, nukentėjo vienas bažnyčios bokštas. Karo lauko ligoninę bažnyčioje įkūrę vokiečiai ją paliko nusiaubtą ir priterštą.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, t. B. Andruškos pastangomis po pusantro šimto metų Lietuvos jėzuitai atgaivinami. 1923 m. gegužės 11 d. Kauno šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčia vėl atidaroma. Trečią ir ketvirtą dešimtmetį čia vyko didelės statybos: dviem aukštais paūgėję vienuolyno ir kolegijos rūmai sulgino gretimų pastatų ir bažnyčios aukščio kontrastą; joje įrengti puikūs vargonai.

Po II pasaulinio karo, 1948 m., jėzuitai dar kartą priverčiami palikti bažnyčią, vienuolyno namus ir kolegiją. 1957 m., po remonto, uždarytos bažnyčios ir vienuolyno pastatas pritaikytas profesinei technikos

Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčia ir jėzuitų namai iki 1930 m.

mokyklai. Bažnyčios navose buvo įrengta sporto salė su dušais ir sanitariniais mazgais, presbiterijoje šalia didžiojo altoriaus atitvertos patalpos metalo suvirinimo dirbtuvėms, didžiulė pastogės erdvė pritaikyta šaudyklai, o rūsiuose, kurių kriptose kadaise ilsėjosi mirusių jėzuitų kūnai, buvo įrengta sauna su baseinu, kurio vandenį išleisdavo į smėlingą gruntą tiesiog po bažnyčia.

1985 m. Kauno miesto kultūros skyriaus užsakymu buvo ruošiami bažnyčios pritaikymo koncertų salei eskiziniai pasiūlymai, tačiau šis sovietinis projektas taip ir nespėtas įgyvendinti.

1990 m. bažnyčia gražinta tikintiesiems, ir jėzuitai vėl ėmėsi atstatyti savo ir Dievo namus.

Bažnyčios restauravimas

1990 m. balandžio pabaigoje, kartu su projekto vyr. architektu K. Žalnieriumi bei bažnyčios rektoriumi t. Algiu Baniuliu, SJ, man, kaip architektėi, pirmą kartą teko joje apsilankyti. Įėjus pro centrines duris, nupurtė šaltukas: dar tebestovėjo dušų ir sanitarinių mazgų kabinos, išklotos glazūruotomis, nuo rūdžių apnašų

nenuspėjamos spalvos plytelėmis, plačių bažnyčios durų angos susiaurintos, jose įstatytos tipinės tuometinių daugiabučių durys, sienos nudažytos mėlynais aliejiniais dažais, dalis langų išdaužyta. Navų sienos ir skliautuotos lubos dėl ilgą laiką prakiurusio stogo daug kur buvo šlapios. Dar kraupennis vaizdas nusileidus į rūšį po didžiuoju altoriumi. Vienuoliams laidoti skirtų kriptų nišose „puikavosi“ pigūs vitražai, buvo įrengtas apšvietimas. Šalia voliojosi saunos reikmenys, stovėjo pobūvių salės kėdės ir stalai, mėtėsi rankšluosčiai, indai...

1990 m. pradžioje, Kauno paminklų konservavimo-projektavimo instituto specialistams parengus bažnyčios restauravimo projektą, pirmiausia pradėtos keisti ir remontuoti bažnyčios centrinės navos stogą laikančios konstrukcijos. Rudeniop imta svarstyti, kaip pakeisti stogus virš šoninių navų. Tam reikėjo priimti ypač sudėtingus sprendimus, nes jėzuitai čia norėjo įsirengti gyvenamąsias patalpas. Iš vienuolyno pastato tuomet dar nebuvo išsikėlusį profesinė technikos mokykla, ir nežinojome, kada pagaliau Kauno jėzuitai atgaus savo tikruosius namus. Tad nieko nelaukiant, talkinant klierikams bei prie

Taip atrodė vargonų pakyla prieš karą ir 1990 m.

Ar tai primena bažnyčią?

atsikuriančios bažnyčios t. A. Baniulio suburtai bendruomenei, o dažniausiai – jėzuitų naujokams, imta valyti bažnyčią. Pastogės buvo ypač apleistos – panašu, kad ten glaudėsi asocialūs asmenys. Tačiau geranoriškumas, pakili 1990-ųjų nuotaika kėlė optimizmą ir darbai spėriai judėjo pirmyn.

Nuo 1990 m. pavasario iki 1992 m. rugsėjo mėnesio pagrindinius statybos bei fasadų dažymo darbus atliko VĮ „Resta“, vadovaujama tuometinio direktoriaus K. Vaikšnoros. Dažyti bažnyčios vidų bei skliautus buvo pakviesti AB „Gotika“ meistrai. Bažnyčios stogo ir bokštų kupolų dangą taip pat keitė „Restos“ darbininkai. Tam aplink bokštus buvo pastatyti 47 m aukščio mediniai pastoliai. Užlipusi į patį jų viršų, išmatavau autentišką bažnyčios rytinio bokšto kryžių. Nuo žemės jis atrodo visai mažytis, o iš tiesų kryžiaus aukštis – net trys metrai. Vakarinio bokšto kryžius iškeltas, bažnyčią pritaikius stačiatikių cerkvei.

Dar 1990-ųjų vėlų rudenį buvo gautas vyr. menotyrininko St. Latono raštas dėl bažnyčios fasadų polichromijos restauravimo, tačiau projektas užbaigtas tik kitų

metų vidurvasaryje. Pateikta ir tapyto fasado dekoro restauravimo programa. Fasado freska rūpinosi restauratorius K. Andziulis. Buvo atidengtas ir restauruotas pagrindinio bažnyčios fasado centrinio lango portalo freskos fragmentas su ryškia ornamentine tapyba, o virš lango – užrašas lotynų kalba ir data:

D O M
Sancto Xaverio
magno orientali
in indiis apostolo
17 22

Išvertus – *Didžiajam indijų apaštalui Pranciškui Ksaverui, 1722.*

Atlikus žvalgomočius tyrimus galima manyti, kad visas pagrindinis bažnyčios fasadas buvo toks pat ryškus ir spalvingas, kaip ir minėtas fragmentas. Nors iki galo fasado ištyrinėti nepavyko, jį dažyti buvo leista, nurodant, kad dažoma tiktai laikinai. Tuo metu trūko kokybiškų medžiagų ir specialistų, išmanančių tinko paviršiaus paruošimo technologiją. Dėl to šiandien, prabėgus dešimčiai metų, matome nusilupusią, vėl papilkėjusią bažnyčią ir bokštus.

1991 m. pradžioje, pradėjus atidengti freskas bažnyčios viduje, ėmėmės būsimųjų durų darbo brėžinių. O jų bažnyčioje – per 30. Visos durys skirtingų išmatavimų, kelių tipų. Jas bandžiau vienyti bendrais profiliais, viena stilistika. Tačiau tuomet naudota spygliuočių mediena, prastas meistrų darbas šiandien neleidžia pasigirti geru jo rezultatu. Žinoma, norisi pasidžiaugti, pvz., kauniečių restauratorių puikiai atnaujintomis, drožiniais puoštomis barokinio stiliaus klausyklomis, gražiu mediniu tambūru. Jo proporcijas, bendrą vaizdą atkūriau iš tarpukario nuotraukų, kurias po mūsų kreipimosi per spaudą padovanojo keletas kauniečių. Nuotraukose matėsi ir sieniniai šviestu-

Didysis altorius
anksčiau ir dabar

vai bei sakykla. Kai valant rūsius buvo atrastos sieninio šviestuvo nuolaužos, kilo mintis iš atskirų fragmentų atkurti jo modelį, o kartu ir to paties stiliaus sakyklą. Čia daug darbo įdėjo restauratorė-lipdytoja E. Gelžinytė. Tačiau jeigu šiandien turėčiau apsispręsti, ar verta barokinėje bažnyčioje atkurti tarpukario stilistikos elementus, sakyčiau, kad ne. Tuo labiau kad dėl liejimo technologijos reikalavimų buvo pakeisti sakyklos projekte numatyti matmenys, suardytos proporcijos.

Išardžius medines navų ir presbiterijos grindis, atrasti nauji rūšiai bei iki to laiko nežinoti įėjimai į juos iš bažnyčios vidaus. Rytinės šoninės navos viduryje atsivėrė nauji laiptai į cilindrinį rūšį. Analogiškai po vakarine nava buvo atidengti laiptai į kitus du po bažnyčia besijungiančius rūsius. Surastas įėjimas į rūšį centrinės navos gale ir po presbiterija. Daug diskutuota, kaip šiuos rūsius panaudoti, tačiau nusprendus bažnyčios grindis padengti granito plokštėmis, nartata juos užpilti smėliu.

Tenka apgailestauti, kad pirminis grindų projektas buvo gerokai pakeis-

tas: supaprastintas piešinys, nepavyko gauti 5 mm pločio bronzos juostų siūlių intarpams; įrengiant pogrindžio šildymo kanalus, dėl techninių reikalavimų pakilo visų trijų navų ir presbiterijos grindų lygis. Galima įsivaizduoti, kaip sunku rankinėmis staklėmis bažnyčioje kokybiškai supjaustyti plokštes, dėl to nelengva vėliau jas kokybiškai pakloti. Šiandien neprisimenu tai dariusių vyrų pavardžių, tačiau atmintyje išliko jų nuoširdžios pastangos kaip galima geriau atlikti pavestą darbą.

Dailininkė-restauratorė G. Samuolytė atliko polichrominius tyrimus bažnyčios viduje. Apibendrinusi jų duomenis, pateikė detalų bažnyčios vidaus bei išlikusio barokinio didžiojo altoriaus spalvinio sprendimo projektą, kuriame pasiūlė atkurti kartušo auksavimą ir buvusias monogramas, spalvingą glorią papuošti auksuotų spindulių pluoštais, auksuoti dirbtinio marmuro kolonų bazes ir puošnius kapitelius. Presbiterijos sienose buvo rasti sieninės tapybos likučiai, kurie restauruoti pagal dailininkės projektą. Tai bent menka dalimi padėjo atkurti puošnumu garsėjusios šios XVII a. pr. barokinės bažnyčios interjerą.

Menotyrininkės M. Matušakaitės nuomone, Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčios projekto autorius galėjo būti T. Žebrauskas, vertintas kaip puikus to meto architektas. M. Matušakaitė atliko ir didžiojo altoriaus menotyrinius tyrimus. Štai kelios citatos iš išsamaus, plačiau nepublikuoto jos darbo:

Mus pasiekė žinios apie Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčios altoriaus kūrėjus. Vienas jų buvo Jonas Kerneris, plačiai altoriams taikyto dirbtinio marmuro meistras. Ne vėliau 1754 m. Kerneris atsidūrė Kaune, kur 1756 m. iš stiuko pagamino šv. Pranciškaus Ksavero, 1757 m. – šv. Ignaco bei Japonijos kankinių altorius, 1760 m. – vargonų tribūną. Nuo 1757 m. bažnyčioje su Kerneriu bendradarbiavo Antanas Dacratas, specializavęsis skulptūroje. 1757–1763 m. jis puošė Kauno jėzuitų bažnyčią.

Bažnyčioje buvo šv. Pranciškaus Ksavero gyvenimą vaizduojančių paveikslų, iškabintų abiejose šventovės pusėse, virš pilorių, po viršutiniams langais.

Turime pagrindo manyti, kad didžiojo altoriaus pirmajame tarpsnyje būta aštuonių didelių skulptūrų.

Altoriaus kompozicijai priklausantis langas paveikslu uždengtas tik XX a. pr. Lietuvoje XVIII a. viduryje paplitęs altoriaus viršuje iškirstas langas negalėjo būti uždengtas.

Altoriuje būta tik vieno paveikslu, vaizduojančio Nukryžiuotąjį. Be abejo, jis užpildė žemutinį tarpsnį. Negalėjo pristigti altoriaus viršuje sėdinčių angelų. Angelai neabejotinai buvo...

Sprendžiant, kaip apšviesti bažnyčią, bandyta rasti autentišką barokinio šviestuvo pavyzdį ir pagaminti jo kopiją, tačiau paieškos tiek Lietuvos bažnyčiose, tiek ir muziejų fonduose buvo nesėkmingos. Pasinaudojau Kauno Panemunės bažnyčios bronzinio XIX a. sietyno konstruktyvinio sprendimo idėja. Po ilgų diskusijų su me-

notyrininkais, Kultūros paveldo departamento specialistais, prižiūrėjusiais visus šio architektūros paminklo restauravimo darbus, bei gamybininkais parengiau centrinės navos sietyno bei mažesnių, analogiškos konstrukcijos šviestuvų zakristijoms projektą. Nors šviestuvai ir kuklesni, negu juos buvo planuota išlieti, džiaugiuosi, kad šis projektas vis dėlto buvo įgyvendintas.

...Pamenu, kad vėlų penktadienio vakarą prieš bažnyčios atšventinimą dar buvo dažomos centrinės durys, baigiami spalvinti pilorių cokoliai. Kaip bitutės triūsė talkininkai: plovė grindis, valė langus. Paskutinį 1992 m. rugpjūčio sekmadieninį vykusios iškilmės sutraukė daugybę kauniečių ir miesto svečių. Džiaugiuosi kartu su visais. Džiaugiuosi ir šiandien, nors matau padarytų klaidų, keistinių sprendimų. Kad per dvejus metus naujam gyvenimui būtų prikelta taip nuniokota bažnyčia, visiems reikėjo dirbti iš širdies, negailint laiko ir jėgų. Ir darbininkus, ir talkininkus kvietė, ragino nenuilstantis kunigas Algis Baniulis, SJ. Jis ir darbus planavo, ir medžiagomis rūpinosi, ir su talkininkais rasdavo laiko padirbėti, bendrą pietų stalą palaiminti.

Jau vėliau, atšventinus bažnyčią, didžiojo altoriaus paveikslą tapyti buvo pakviestas dailininkas B. Rutkauskas. Didžiulė drobė, vaizduojanti Nukryžiuotąjį, užpildė buvusią tuščią nišą didžiojo altoriaus centre. Šis darbas ir buvo paskutinis, prie kurio teko prisidėti vėl gyvenimui prikeltoje Kauno šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje.

Šiandien neįmanoma išvardyti visų ir visko, kas buvo nuveikta. Tik norisi pasidžiaugti, kad prieš dešimtį metų tikintiesiems gražintoje nepaprasto grožio bažnyčioje vėl švenčiama Eucharistija, kad čia skelbiamas Dievo Žodis randa kelią į jo ieškančias, ypač – jaunas širdis.

Visus gaivinančios versmės

Tėvas Paolo MOLINARI, SJ, – dvasinės teologijos profesorius, Jėzaus Draugijos generalinis postulatorius. Šią vasarą jau penktą kartą jis keletą savaitių praleido Lietuvoje. Svečią kalbino ses. Asta Venskauskaitė, ACJ.

– Kaip „atradote“ Lietuvą ir kaip vertinate mūsų šalies dvasinį gyvenimą, iš arčiau jį stebėdamas?

– Su kai kuriais šauniais lietuviais susipažinau Tabghoje, Galilėjoje. Tarp jų buvo du vyskupai, keletas diecezinių kunigų, nemažai tėvų jėzuitų ir seserų vienuolių būrelis. Būtent jos mane pakvietė į Lietuvą vadovauti dvasinės teologijos kursams bei rekolekcijoms. Man buvo gerai žinomos jūsų kančios, patirtos per okupaciją ir komunistinę priespaudą. Po dešimties atgautos laisvės metų, ačiū Dievui, jau matosi pirmieji laisvo gyvenimo vaisiai. Akivaizdu, kad jiems atsirasti padėjo ir tradicijos, kurias išsaugojo tikinčios šeimos, palaikydamos kad ir slaptus ryšius su gerais kunigais. Antra vertus, dar juntama, kad iš jūsų buvo atimta galimybė naudotis teologiniais ir sielovados lobiais, nesunkiai prieinamais kitų kraštų tikintiesiems. Tačiau noriu pabrėžti, kad iš senųjų šaknų – nuoširdžių Lietuvos katalikų kančių – besiveržianti gyvybė, kylantys ūgliai, kurie pagaliau gali atsiverti šviesai, mane stulbina. Tai dar kartą patvirtina, kad kankinių kraujas yra naujų krikščionių sėkla. Tai sakau su nuostaba ir dėkingumu

Prie Genezareto ežero. T. P. Molinari – pirmas iš kairės, centre – arkivysk. S. Tamkevičius, SJ. Antra iš dešinės – ses. A. Venskauskaitė. 1997 m.

Dievui už tikėjimą, kurį jūs išsaugojote savo tėvynėje.

Žinoma, Lietuvoje turiu nemažai ryšių ir su savo broliais jėzuitais. Labai džiaugiuosi ir žaviuosi tuo, ką jie nuveikė ugdymo srityje. Turiu galvoje Vilniaus ir Kauno gimnazijas, kur jėzuitai, bendradarbiaudami su puikiais pasauliečiais, daro viską, kad ne tik išmokytų, t. y. perduotų žinias, bet visų pirma krikščioniškai auklėtų jaunimą. Jie rūpinasi, kad šiandienos Lietuvos visuomenėje krikščioniškos vertybės, sudarančios svarbią jūsų autentiškos kultūros paveldo dalį, nebūtų nustumtos, o visapusiškai ugdytų augančias asmeny-

bes, kad jų gyvenime tai taptų druska arba raugu, apie kuriuos kalba Jėzus.

– ***Gerai pažįstate įvairių šalių vienuolių gyvenimą. Kas, jūsų nuomone, būdinga Lietuvos seserims vienuolėms?***

– Viena vertus, jaučiu vis didėjantį autentiško dvasingumo troškulį, krikščioniško gyvenimo, paremto Evangelija, siekį, norą vis giliau asmeniškai pažinti mūsų brolių Kristų, o per jį – ir Tėvą, kurio vaikai visi esame. Antra vertus, matau dideles pastangas tradicinį pamaldumą, būdingą ir Lietuvos, ir kitų kraštų krikščionims, persunkti gilesniu Šventojo Rašto pažinimu. Jūsų krašte vis daugiau pašvęstųjų asmenų, remdamiesi Evangelija, vienuolinį gyvenimą suvokia kaip savęs dovanojimą Jėzui Kristui, troškimą būti mokiniu, tampančiu vis labiau panašiu į jį patį. Jau daugelį metų visuose penkiuose kontinentuose žmonėms, ieškantiems autentiško krikščioniško gyvenimo, pabrėžiu, kad būtina gilintis, kaip evangelistai aprašo Jėzaus elgesį, jo kalbėjimo būdą, nes tai labiausiai atskleidžia, kas slypi jo širdyje. Kontempliuodami Evangeliją mes persiimame Jėzaus jausmais ir nuotaika, mokomės mąstyti, veikti ir aukotis dėl kitų kaip jis.

Lietuvoje labai vertinu ypatingą pagarbą Švenčiausiajam Sakramentui. Ištisas valandas seserys praleidžia jį garbindamos, ir man tai teikia didelį džiaugsmą bei pasitikėjimą, kad Viešpats tikrai gali jose veikti. Bet noriu pabrėžti, kad Dievas turi savo „psichologiją“. Jau Senajame Testamente pranašas Izaijas rašė, o vėliau ir pats Viešpats patvirtino: „Mano keliai – ne jūsų keliai, jūsų mąstysena – ne mano mąstysena“. Tad turime būti labai dėmesingi ir atviri tam paslaptinam jo veikimui, tai dieviškajai psichologijai bei mąstysenai, kurios negalime apibūdinti žmogiškomis kategorijomis. Visi dvasinio gyvenimo mokytojai, tarp jų ir šv. Ignacas, ragina kreipti ypatingą dėmesį į tai, ką jie vadina Šventosios Dvasios paraginimais besimel-

džiančio žmogaus širdyje. To neįmanoma nusakyti, remiantis mūsų suvokimu. Priešingai, kaip sako apaštalas Paulius, tai, ką įkvepia Šventoji Dvasia, neretai žmonių akims yra beprotybė. Tad labai trokštu ir nuoširdžiai linkiu, kad gilus tikėjimas, kurį patyriau bendraudamas ne tik su pašvęstaisiais asmenimis, būtų tikras jūsų krikščioniško gyvenimo vedlys ir padėtų atpažinti visus pašaukimus, ne vien tik į pašvęstąjį gyvenimą.

Dievas turi kur kas daugiau fantazijos, negu galime įsivaizduoti. Matome, kaip bėgant amžiams Viešpats žadino naujo gyvenimo būdo užuomazgas per žmones, atvirus jo malonei, pradėdant jo paties Motina. Marija tikrai nesitikėjo to, ko Viešpats jos paprašė. Juozapas irgi turėjo savo planų, bet pakluso tam, ką Dievo Dvasia jam pranešė, ir tapo Marijos sužadėtiniu, kad būtų mylinčia atrama, kurios jai, kaip Motinai, reikėjo. Švelniai, tėviškai globodamas Jėzų, Juozapas perteikė jam dangiškojo Tėvo meilę.

– ***Minėjote, kad su kai kuriais lietuviams susipažinote Galilėjoje. Kokiomis aplinkybėmis?***

– Tai susiję su vienu svarbiu mano, kaip kunigo ir jėzuito, veiklos etapu, padariusiu didelę įtaką mano gyvenimui. Turėjau galimybę patarnauti daugybei žmonių, iš viso pasaulio atvykstančių į Šventąją Žemę. Viena italų pasauliečių asociacija, padariusi labai daug gero visuose Vidurio Rytuose, manęs paprašė bendradarbiauti, paverčiant apleistą žemės lopinėlį ant Genezaretio ežero kranto Dvasingumo centru. Tai aš dariau iš visos širdies, neretai dirbdamas mūrininku, sodininku, rengdamas šią kontempliuoti skatinančią vietą, atvirą ją supančio ežero grožiui, kurį matė pats Jėzus, nusileidęs iš Nazareto aukštumų. Čia jis pirmą kartą sutiko tuos, kurie vėliau tapo jo mokiniais ir apaštalais. Čia jis bendravo su daugybe paprastų žmonių, Genezaretio lygumos žemdirbių ir pieme-

nų, atskleisdamas jiems tikrovę, kurią jis, Dievo Sūnus, atėjo apreikšti. Norėdamas padėti suprasti, kas yra Dievo karalystė, Dievo šeima, kurios nariais tapti esame pašaukti mes visi, Jėzus naudojosi aplinkui buvusiais įvaizdžiais: laukų lelijomis, vynuogynais, besiganančiomis avimis, rūpestingai dirbama žeme.

Suvokdami, kokia svarbi yra ši aplinka, specialiai kviesdavome nedideles grupes žmonių, trokštančių giliau pažinti mūsų Viešpatį Jėzų Kristų ir labiau jį pamilti. Paskaitų neskaitydavome ir ypač vengdavome moralizuojančių pamokymų. Leisdavome pačiam Dievui paliesti kiekvieno širdį, asmeniškai jį susitikti. Ir šimtai žmonių tai patyrė. Tarp jų buvo nemažai aukštas pareigas užimančių jėzuitų, Jėzaus Draugijos generalinės kurijos narių, kurie čia praleisdavo po dešimt penkiolika dienų. Ne vienas jų man yra sakęs: „Tai, ką čia išgyvenome, buvo daug reikšmingiau ir giliau už visas rekolekcijas, kuriose esame dalyvavę. Jūs padėjote mums susitikti Viešpatį. Tai nepaprastai svarbu“. Šis apaštalavimas labai brangus mūsų ordino generolui ir jo patarėjams, nes buvo prieinamas daugybei pasauliečių. Jis pasitarnavo ir vietinės Bažnyčios reikmėms (į Tabghą atvyko visi Galilėjos kunigai, ir vietinis vyskupas tuo be galo džiaugėsi). Mes buvome atviri visiems.

Vyliausi, kad ši veikla galės tęstis ir plėstis, įgis naujas formas, bet... taip neįvyko. Dėl to man ypač skauda širdį. Šią kančią aukoju Viešpačiui, nes, kaip sakė Jėzus, jeigu kviečių grūdas nekris į žemę ir neapmirs, jis neduos vaisių... Labai gaila, kad Izraelyje susiklostė tokia skausminga situacija. Šventasis Tėvas mus ragina melsti Viešpatį, kad ten atsirastų daugiau pagarbos žmogui, daugiau teisingumo, kad sumažėtų spauda palestiniečių atžvilgiu, kad Viešpats maloningai pažvelgtų į jų kančias.

– *Kalbėjome ir apie Lietuvą, ir apie*

T. P. Molinari Nazarete, oloje prie Apreiškimo bažnyčios. T. L. Virbalo nuotr.

Galilėją. Dabar truptų – apie Jūsų dartinę veiklą. Esate Jėzaus Draugijos generalinis postulatorius. Ką tai reiškia?

– Žodis „postulatorius“ yra kilęs iš lotynų kalbos žodžio *postulare*, reiškiančio tą, kuris prašo, siekia, kad kai kurių šventais laikomų žmonių gyvenimą Bažnyčia iširtų, įvertintų ir pareikštų, ar iš tikrųjų jie gali būti šventumo pavyzdys visiems krikščionims. Tad šis darbas pirmiausiai reikalauja gero istoriko pasirengimo, nes reikia surasti ir išnagrinėti visus dokumentus, visus įmanomus liudijimus žmonių, gyvenusių šalia asmens, laikomo šventu. Be to, postulatoriui reikalingos ir gilios dvasinės teologijos žinios, kad galėtų įvertinti, ar to asmens gyvenimas, mąstysena, elgsena, bendravimas su kitais iš tikrųjų liudija jo ypatingą pašaukimą.

Jeigu organizacija, pvz., vienuolinis ordinas, yra didelė, įvairiose pasaulio šalyse gali atsirasti net keletas jos narių, pasižymėjusių tikrai dorybingu gyvenimu pagal Evangeliją ir tikinčiųjų laikomų Dievo žmonėmis. Jeigu tai nėra greit praeinantis dalykas, kurį mes, italai, vadinume „šiaudų gaisru“, bet žeri negęstančia ugnimi, tada Bažnyčios, drauge ir to ordino, pareiga – pradėti tyrimą, rinkti

viską, kas padėtų geriau pažinti tą asmenį. Tad generalinis postulatorius yra tas, kuris rūpinasi visomis to ordino galimų šventųjų bylomis.

Žinia apie kieno nors šventumą nėra sąmoningai paskleistas gandas. Dievas pats pasirūpina, kad eiliniai žmonės tame asmenyje intuityviai atpažintų ką nors išskirtinio, peržengiančio įprasto krikščioniško gyvenimo ribas. Kadangi šį pojūtį pažadina pats Dievas, Bažnyčios pareiga – klusniai stebėti iš Dievo ateinančius ženklus ir veikiant Šventajai Dvasiai, kuri yra dėmesinga laiko bei vietos poreikiams, atpažinti to asmens gyvenime slypinčią ypatingą žinią bei ją priimti.

Norėčiau pateikti vieną pavyzdį. Ypač didelio tikinčiųjų pamaldumo bei pagarbos sulaukęs tėvas Mayeris kovojo prieš Hitlerį ir buvo įkalintas koncentracijos stovykloje. Viešpats leido kilti jo „šventumo garsui“, kad Bažnyčia galėtų jį iškelti kaip krikščionį ir kaip jėzuitą, mokėjusį eiti prieš srovę, šiuo atveju – nacistinę ideologiją, – ir dėl to atidavęs savo gyvybę. Tą patį būtų galima pasakyti ir apie kitus, pvz., tėvą Ortado Čilėje. Matydamas skurstančius, savo šeimų apleistus, po tiltais prisiglaudusius vaikus, jis pajuto pašaukimą jais pasirūpinti ir įkūrė kongregaciją, sutelkusią šimtus ir net tūkstančius pasauliečių statyti būstus šiems vaikams. Tai buvo ne našlaičių prieglaudos, o namai, kur šeimos, turinčios savo vaikų, priimdavo ir vieną ar du apleistus. Panašiai buvo pasirūpinta ir senyvo amžiaus žmonėmis. Pastatyta daugiau nei dešimt tūkstančių tokių būstų. Čia slypi žinia. Ne visi jėzuitai tą daro, ne visi tam pašaukti. Bet šito tėvo pavyzdys nuostabus! Taip pat reiktų prisiminti ir tėvą Rubbio, kurį ateinančių metų pavasarį Madride popiežius paskelbs šventuoju. Pirmiausiai šis žmogus nepaprastai tvirtai tikėjo Jėzaus buvimu Eucharistijoje. Be to, jis išugdė daug pasauliečių,ėjusių ten,

kur jis, kaip kunigas, negalėjo nueiti – pas žmones, atvykstančius į miestą ieškoti darbo ir dažnai patenkančius blogų žmonių įtakon. Apie tokį gyvenimą galime sakyti, kad tai yra Evangelijos dvasios ir nepaprastos artimo meilės kupinas atsiliepiamas į Dievo kvietimą, atsivėrimas jo malonei.

Suprantama, kad tokiame dideliame ordine kaip jėzuitų, turinčiame per 30 tūkst. narių, būta nemažai panašių žmonių bei tikėjimo kankinių. Džiaugiuosi, kad Draugijos man suteiktas pasirėngimas leido sėkmingai užbaigti daug brolių jėzuitų bylų. O juk ne mažiau yra pasauliečių, kurių bylomis niekas neužsiima, nors tai tikrai ryškios, „šventumo garso“ gaubiamos asmenybės. Pamaniau, kad galėčiau jomis pasirūpinti. Apie tai kalbėjau net su trimis popiežiais – Jonu XXIII, Pauliumi VI ir Jonu Pauliumi II. Taip mums buvo patikėta ir daug pasauliečių bylų, tarp jų – Fatimos vaikų bei pirmojo Vietnamo kankinio, dvidešimt trejų metų jaunuolio, byla. Kas būtų pasirūpinęs komunistų dar tebevaldomu Vietnamu? O kenčiančių tautų Bažnyčiai ypač svarbu turėti pavyzdį savo tikintiesiems. Įspūdinga vienos Madagaskaro moters byla. Kai iš ten buvo išvaryti misionieriai, ji tapo tarsi Bažnyčios kolona, vadinama „mūsų Motina“, nes padėjo išlaikyti tos šalies tikėjimą. Ji buvo viena pirmųjų moterų, šeimos motinų, paskelbtų šventosiomis, ir tai labai svarbu visam Afrikos kontinentui.

Šių bylų tikslas nėra kurį nors asmenį paskelbti šventuoju. Svarbiausia – jų dvasinio gyvenimo studijavimas, kad jis taptų kelrodžiu kitiems. Galima sakyti, kad tai – dvasinės teologijos studijos, iškeliančios giliai tekančias versmes, galinčias atgavinti ir mus.

– Dėkojame už pokalbį ir už tai, kad būdamas labai užimtas aukojate savo laiką bei jėgas Bažnyčiai Lietuvoje.

*Alina Gutauskienė,
Kauno jėzuitų gimnazijos mokytoja*

Jėzuitų pedagogika ir mokytojo pašaukimas

*Viešpatie, išmokyk mane
tarnauti Tau, kaip esi vertas:
duoti neskaičiuojant,
kovoti, nepaisant žaizdų,
dirbti, neieškant atilsio,
aukotis, nelaukiant jokio atlygio –
tik ženklų,
kad vykdau Tavo valią.*

Šv. Ignacas Lojola

Šią vasarą, liepos 1 – rugpjūčio 2 d., dalyvavau Varšuvoje surengtame seminare, skirtame jėzuitų mokyklų mokytojams. Jame pasisėmėme tikrai unikaliuos patirties, visus dalyvius praturtinusios ir dvasiškai, ir kaip pedagogus – gavome be galo daug dėstymo metodikos patarimų, pasiūlymų, kaip auklėti moksleivius ir bendradarbiauti su kolegomis. Be to, tai buvo puiki galimybė geriau suvokti, kuo pagrįstas jėzuitų ugdymas.

Liepos 1–10 d. vyko pirmoji seminaro dalis – „Kolokviumas apie mokytojo pašaukimą“. Tarptautinei mokytojų grupei vadovavo dėstytojai iš JAV: Jenny Huang Go, Bernardas L. Bouillette, Dona ir Johnas Foley. Šis kolokviumas labiau panėšėjo į rekolekcijas, kuriose ir patys rengėmės vadovauti katalikiškų mokyklų mokytojų rekolekcijoms, padedančioms labiau įsigilinti į pedagogo pašaukimą. 2002–2003 mokslo metais tikimės dvejus tokias rekolekcijas surengti savo kolegoms. Jose neketiname spręsti visų mo-

kyklos ir pedagoginės veiklos problemų, nes visų pirma tai būdas padėti mokytojui geriau pažinti save bei kolegas, tapti atviresniam, aiškiau suvokti savo vaidmenį katalikiškoje mokykloje bei pajusti visus vienijančią Kristaus dvasią.

Antroji Varšuvos seminaro dalis mus įtraukė į IJELP, t. y. Tarptautinę jėzuitų švietimo vadovų programą, numatytą net dvejiems metams. Jai vadovauja tėvas jėzuitas Wojtechas Žmuidzinskis iš

Iš kairės: t. S. Sinkovec iš Slovėnijos, t. W. Žmuidzinskis iš Lenkijos, t. V. J. Duminuco iš JAV

Lenkijos. Šios programos tikslas – padėti jėzuitų mokyklų pedagogams įsigilinti į jėzuitų ugdymo principus, geriau pažinti Ignaco Lojolos asmenybę ir jo gyvenimą, suvokti mokytojo, kaip švietėjo, vaidmenį. Seminare buvo pateikta daugybė konkrečių pasiūlymų, kaip tobulinti pamokas ir užklausinę veiklą.

Visur atpažinti Dievo veikimą – toks pagrindinis jėzuitų veiklos, o drauge ir švietimo, principas. Tai iš tiesų suteikia jėgų dirbti ir nepavargti, mylėti žmones bei mus supantį pasaulį.

Bahaa Mounizas
Ibrahimas iš Egipto

Ignaciškas *cura personalis* (rūpinimasis asmeniu) leidžia užmegzti glaudesnę ryšį tarp mokytojo ir mokinio, bendradarbiauti su moksleivių tėvais bei buvusiais ugdytiniais, padėti pajusti mokymosi džiaugsmą, skatina norą tapti atviresniems, ugdyti atsakomybės jausmą.

Trečiasis jėzuitų švietimo principas paremtas laisve. Tačiau gyvenime iškyla nemažai kliūčių, trukdančių mums laisvai atsiliiepti į Dievo meilę. Tai – nuodėmės, turto bei garbės troškimas, siekis tapti garsiais ir galingais. Norint būti laisvam, būtina pažinti save ir mus supantį pasaulį, atsakyti saitų, ribojančių mūsų valią, ir

siauro, nemokšiško požiūrio į tikrovę. Kai įkalinto, žeminamo ir gniuždomo Prancūzijos karaliaus Liudviko XVI sūnaus paklausė, kaip jis nepalūžo, šis atsakė: „Aš gimiau būti karaliumi“. Būtent mes, mokytojai, turime padėti kiekvienam moksleiviui atskleisti jo kilnią misiją Dievui, žmonėms ir sau pačiam. Sugebėjimas teisingai vertinti ir pasirinkti yra išugdomas, tą mes ir privalome daryti. Jėzuitai minėtų tikslų siūlo siekti remiantis Kristaus pavyzdžiu, iš jo semiantis įkvėpimo. Dėl to mes savo asmeniniu pavyzdžiu taip pat turime liudyti, kad svarbu ne žodžiai, o darbai, kad meile, sąžiningumu, tolerancija, žiniomis bei pasiaukojamu darbu galima pasiekti

kur kas daugiau nei įtarumu, neapykanta ir barniais.

Dar vienas jėzuitų švietimo principas – skleisti teisingumą. Aš džiaugiuosi, kad dirbu mokykloje, kurioje vertinamas skaidrumas, gerbiamas žmogaus orumas, skatinama tarpusavio pagarba, nesitaikstoma su neteisybe, padedama neįgaliesiems bei sunkiau besiverčiančioms šeimoms.

Kitas kriterijus, kuriuo vadovaujasi jėzuitų mokyklos, tai – *magis* (*lot.* – daugiau, labiau), skatinantis klausti savęs,

ką dar galiu padaryti dėl Kristaus. Jo esmė – ne vien tik siekti akademinį aukštumą, bet ir kuo nuoširdžiau tarnauti kitiems. Ignacas Lojola nemėgo vidutinybių ir savo bendruomenės narius bei pagalbininkus skatino nenuilstamai mokytis, padėti aplinkiniams bei kuo aktyviau bendradarbiauti su kolegomis.

Norėčiau atkreipti dėmesį būtent į bendradarbiavimo svarbą. Dirbdami drauge su bendraklasiais, moksleiviai vieni iš kitų mokosi, stengiasi mąstyti savarankiškai, atviriau reiškia savo nuomonę. Pvz., mokytojas pateikia klausimą – problemą.

Vilniaus jėzuitų gimnazijos
mokytoja Rūta Čižauskaitė

Jeigu jis pakvies pasisakyti tik rankas pakėlusius, drąsiausius mokinius, didžioji klasės dalis liks pasyvi stebėtoja. Vargu ar aptariama problema ją sudomins. Tačiau jei moksleiviai dirbs grupėse, kur kiekvienas privalės išsakyti savo nuomonę bei išklausti draugų ir parinkti patį geriausią būdą problemai išspręsti, – abejingų žiūrovų neliks. Panašaus bendradarbiavimo tikimasi ir iš kolegų. Mokytojai privalo dirbti grupėse, vieni su kitais tartis, stebėti kolegų pamokas ir dalytis patirtimi. Tiesa, individualiai dirbdamas vienišius taip pat gali pasiekti puikių rezultatų, bet tai bus asmeninė, ne visų pergalė. Be to, vienam daug sunkiau tobulėti, įsisavinti naujoves. Todėl bendradarbiauti siūloma ne tik mokiniais, mokytojams, bet ir mokykloms.

Jėzuitų švietimo principai išsamiai išdėstyti knygoje „The Jesuit Ratio Studiorum“, kurią parengė t. Vincentas J. Duminuco, SJ. Beje, jau trečią kartą seminarai Lenkijoje vyksta prieš penketą metų Italijoje juos pradėjusio rengti t. Vincento iniciatyva. Taip sudaroma didesnė galimybė į seminarus atvykti posovietiniuose kraštuose atsikuriančių jėzuitų mokyklų pedagogams. Minėtoje knygoje t. Duminuco atskleidžia jėzuitų požiūrį į švietimą, plačiau paaiškina ignaciškąją paradigmą,

teigiančią, kad mokymosi procesą sudaro penki svarbūs elementai: kontekstas, patirtis, refleksija, veiksmas ir vertinimas.

Paprastiau tai būtų suvokti, remiantis debatų, kurių trenerė esu, pavyzdžiu. Mokytojas ar treneris, atsižvelgdamas į moksleivių jėgas ir amžių, parenka debatų temą. Tai ir yra aplinka arba kontekstas, kuriame veikiama. Gavus temą, susipažįstama su medžiaga, kurią, norint gerai pasiruošti debatams, būtina perskaityti. Jos ieškoma bibliotekoje, internete, konsultuojamasi su ekspertais ir t. t. Tai galime vadinti patirties kaupimu. Toliau – refleksija, t. y. diskusijos, remiantis perskaityta medžiaga, argumentų rašymas ir kalbų ruošimas. Pats debatų procesas – tai veiksmas, o trenerio ir teisėjų pastabos po debatų – įvertinimas. Praleidus vieną iš šių elementų, neįmanoma nuosekliai susipažinti su jokia medžiaga ir jos gerai įsisavinti. Mokytojai, naudodamiesi šv. Ignaco ugdymo metodais, gali pasiekti puikių savo ugdytinių rezultatų.

Kursuose nemažai kalbėjome apie strateginio planavimo privalumus, mokyklos viziją ir misiją, rašėme savo švietėjišką *credo*. Visa tai labai praturtino kiekvieną seminaro dalyvį, įkvėpė tolimesniam darbui.

Seminaro dalyviai ir vadovai

Regiu naują dangų ir naują žemę

Pradžioje Dievas dangų ir žemę sukūrė.

Ir tiktai milijonams epochų praėjus

pagaliau Dievo užduotį žmonės suprato:

„Užvaldykite žemę!“

Ir po truputį ėmė suvokti,

kad Kūrėjas nurodė jiems tapti

jo atvaizdu.

Ir atėjo planetai

septyneri paskutiniai jos metai.

Dieną pirmąją metų pirmųjų

jie sudarė pasaulinę taiką.

Buvo nutarta nebetęsti

pražūtingų naikinančių

ginklų gamybos.

Visoj žemėj liovėsi

ginkluotės varžybos

ir išnyko žudantys ginklai.

Dieną pirmąją metų antrųjų

antrą kartą jie gamtą sukūrė.

Buvo imtasi sparčiai statyti

valymo įrenginius.

Sustabdytas pasaulio teršimas.

Pašalinti chemikalai iš jūrų ir upių.

Vandeny vėl kirbėjo žuvelės

ir jūrų pabaisos –

kiekviena pagal savo rūšį...

Dieną pirmąją metų šeštųjų
svarbiausiu rūpesčiu pripažintas
mūsų sielos gyvenimas.

Žmonės ėmė suprasti,

kad be palankios bičiulystės

iš tikrųjų nėra kaip gyventi.

Nuo tada įsigaliojo dėsnis:

tik tie, kurie gyvena kitiems,

elgiasi teisingai!

Šitaip buvo pašalintas badas,

socialinė priespauda, rasių priešybė.

Ir kiekvienas žinojo, kad tik meilė

yra visuomenės pagrindas.

Septintųjų metų pirmąją dieną

užbaigta buvo Dievo kūryba.

Ir ilsėjosi žmonės, atlikę tai,

ką jiems Dievas buvo pavedęs.

Ir gyveno tarp jų pats Dievas,

o jie šlovino jį ir giedojo

Aleliuja.

Pagal Inge Karner

VILTIES DAIGAI

Šis garbaus amžiaus vyriškas jaunatviškai šelmiškomis akimis – tėvas jėzuitas iš Prancūzijos Eduardas GUEYDANAS. Šią vasarą Lietuvoje jis viešėjo jau trečią kartą.

– Daugiau nei 30 metų mano pagrindinė veikla – vadovauti šv. Ignaco dvasinėms pratyboms, kurias, beje, prieš 15 metų išverčiau į prancūzų kalbą. Ši tarnystė mane įtraukė į charizminio atsinaujinimo judėjimą, sudariusį galimybę Ignaco pratybas, jo dvasinę patirtį paskleisti šiame judėjime, ko kardinolas Suenensas mūsų tėvo generolo ne kartą prašė.

Vadovaudamas pratyboms, turėjau progos įsitikinti, koks suluošintas yra daugelio žmonių dvasinis gyvenimas. Tad palaipsniui ėmiau rūpintis jų vidiniu gydymu bei tam darbui ugdyti kitus žmones. Tai daugiau paremta paties šv. Ignaco pedagogika nei susieta su charizminiu judėjimu.

– Gal galėtumėte tiems, kurie niekada nėra dalyvavę dvasinėse pratybose, paaiškinti, kaip jos vyksta?

– Dvasines pratybas nedideliame Ispanijos Manrezos miestelyje, galima sakyti, pirmiausiai atliko pats Ignacas, dar būdamas jaunas ir nežinodamas, koks bus jo gyvenimas. Dabar tai vienas iš daugelio Bažnyčioje žinomų rekolekcijų būdų. Ignaco pratybų pagrindas – Evangelija, tam tikras, ypatingas kai kurių Šv. Rašto tekstų meditavimas bei kasdieniai pokalbiai su dvasiniu palydėtoju. Pratybos – ne paskaitų klausymas, tai – dvasinė patirtis, kuri mus įtraukia, užvaldo, įpareigoja ir apima ne vien tik intelektą (kai kuriuos dalykus iš tiesų reikia suvokti protu), o pačią būtis

gelmę. Pratybose visada esame kviečiami apsispręsti. Tai gali būti ir mūsų gyvenimo, kuriame kartais pritrūksta tvirtumo, būdo keitimas ir kitos gyvenimo krypties pasirinkimas.

Jeigu privalome ką nors pasirinkti, apsispręsti, tai darome ne vien tik protu apsvairstę, o remdamiesi vidiniu judesiu, paskata, kylančia iš Šventosios Dvasios. Atpažinti vidinį jos poveikį, išgirsti, ką Viešpats kalba žmogaus sielos gelse, ir yra svarbiausia pratybose.

Tas, kuris susitiko Dievą, pradeda dvasinį gyvenimą, kurio pagrindas yra meilė. Tuomet gyvenimas įgyja visiškai kitokią dimensiją, mus užlieja nesibaigianti laimė ir ramybė. Todėl keletas pirmųjų pratybų dienų visada skiriama tam, kad suvoktume, kaip Dievas mus myli, nes būtent šia patirtimi šv. Ignacas pirmiausiai ir nori su mumis pasidalyti.

– Lietuvoje ilgą laiką manėme, kad Ignaco dvasinės pratybos skirtos visų pirma jėzuitams. Kaip kiti gali jomis pasinaudoti?

– Jau daugiau negu 500 metų dvasinės pratybos gyvuoja ir mus pasiekė per žmones, kurie patys jas išgyveno, visų pirma – šv. Ignaco sūnų dėka. Tačiau jis turi ir dukterų. Jos nėra jėzuitės, tačiau nemažai moterų vienuolių praktiškai perėmė šv. Ignaco konstitucijas, o ypač – jo dvasingumą, taigi, ir pratybas. Jau keletą dešimtmečių

per pratybas gautų malonių sujaudinti pasauliečiai taip pat tampa ignaciškojo dvasingumo skleidėjais ir netgi patys ima joms vadovauti. Man buvo labai džiugu, kad Lietuvoje aktyviai Bažnyčios gyvenime dalyvaujantys pasauliečiai taip pat domisi pratybomis, kad tai teikia naudą jų apaštalavimui, kad šie veiklūs žmonės sugeba atsiverti Ignaco dvasingumui, kuris iš esmės yra kontempliatyvus.

Pratybos, apie kurias kalbame, trunka aštuonias dienas, nors šiaip turėtų tęstis visą mėnesį. Tačiau didžiosios – 30 dienų pratybos – dažniausiai atliekamos tik kartą gyvenime, o jėzuitai tai daro bent du kartus: ką tik pradėję naujokyną ir jėzuitiško ugdymo pabaigoje – baigę teologijos studijas, aukštąjį mokslą, gavę kunigystės šventimus ir pan. Kitos vyrų ir kur kas daugiau moterų vienuolių, ugdydamos naujokus, taip pat naudojasi dvasinėmis pratybomis.

Žinoma, pasauliečių gyvenimo būdas dažniausiai neleidžia tam skirti 30 dienų. Tačiau kartais jaunuoliai, ieškantys savo gyvenimo kelio arba norintys atpažinti dvasinį pašaukimą, taip pat pasinaudoja šia tikrai stipria dvasine patirtimi. Prancūzijoje kiekvienais metais atsiranda nemažai tokių žmonių.

Tačiau jeigu savaitę trunkančioms rekolekcijoms gerai vadovaujama, jų dalyviai turi rimtą motyvaciją ir normalią psichinę sveikatą, tiek laiko pakanka, kad atsiskleistų, išaiškėtų daugelis dalykų, atsivertų nauja gyvenimo perspektyva.

– *Sakėte, kad jau seniai pastebėjote vidinio gydymo būtinybę. Kaip tai vyksta*

dvasinėse pratybose?

– Kai kuriems žmonėms per pratybas labai greitai iškyla sunkumų, kliudančių atsiverti Dievui ir sulaukti tikrų tyliosios vidinės maldos vaisių – ramybės ir tvirtumo. Kartais šie žmonės būna patyrę įvairių psichinių sukrėtimų ir panirus į tyliąją maldą jiems vėl iškyla praeities įvykių bei patirtos kančios prisiminimai. Nepaisydami visų pastangų, jie negali iš tiesų priimti Dievo Žodžio. Ilgą laiką tokiems žmonėms aš siūlydavau apsilankyti charizminės maldos būrelyje, kur meldžiamasi už vidinį išgydymą, ką daugelis ir padarė. Tačiau kartą man kilo mintis, kad galbūt Viešpats

per pratybas galėtų šiems žmonėms atverti išgijimo kelią, išlaisvindamas iš patirtų žaizdų, kurios gal net 20 ar 30 metų vertė kentėti, žalojo jų santykius su savimi, kitais ir Dievu.

Remdamiesi mūsų Viešpaties Jėzaus raginimu melstis už mūsų persekiotojus bei atleisti priešams, radome būdą, padedantį tiems žmonėms sudėti ginklus ir atleisti skriaudėjams. Labai aiškiai juntame, kad atleidžiame ne vien savo gera valia ir psichi-

nėmis galiomis, nes žaizdos pernelyg gilios ir skaudžios, kad pajėgtume ištartį: „aš atleidžiu“. Tai įmanoma tiktai atsiliepiant į mūsų Viešpaties kvietimą ir atleidžiant jo vardu, prigludant prie Gailestingosios Jėzaus Širdies, visiems žmonėms teikiančios atleidimo ir išganymo malonę.

Charizminis išgydymas daugeliu atvejų taip pat yra veiksmingas, tačiau reikia pripažinti, kad ne toks dažnas, nes mes sutinkame daug žmonių, už kuriuos nuolat meldžiamasi, o jie ir toliau keliauja iš vieno

maldos būrelio į kitą. Išgydyme, apie kurį kalbu, žmogus pats kviečiamas aktyviai dalyvauti, o ne vien tik priimti malonę. Čia reikia tam tikro apsisprendimo ir įdirbio. Pirmiausiai – atlikti anamnezę, t. y. vėl prisiminti laiką, vietą ir mus nuskriaudusius asmenis. Visos patirtos nuoskaudos, pažeminimas paliečia žmogaus vidų, žeidžia jo sielos gelmes, ir laikas tų žaizdų savaime neištrins. Todėl anamnezę reikia atlikti kruopščiai, kad vėliau būtų galima atleisti už kiekvieną konkrečią skriaudą, o ne apskritai už viską. Yra žaizdų, kurių prisiminti iš viso nenorime, tačiau mes raginame tai padaryti – paliesti pačią žaizdos gelmę, kad ji būtų išvalyta. Tačiau kad prisiminimai pasidarytų aiškesni, kad juos būtų galima apibūdinti ir netgi aprašyti, reikalinga pagalba, būtinas dvasinis palydėjimas.

Antra, svarbu pažadinti žmogaus tikėjimą, kad jis galėtų atleisti Dievo vardu. Dažniausiai žmonės iš tiesų nori (o tai irgi yra Dievo malonė) padaryti, ko prašo Jėzus, – atleisti savo priešams. Todėl vieną dieną, kai jau pasirengta, reikia paskirti valandą ar dvi laiko ir dalyvaujant palydėtojui bei dar porai žmonių, kurie melstųsi (galbūt prieš Švč. Sakramentą ar prie šventųjų paveikslų), išvardyti kiekvieną iš žaizdų, Kristaus vardu ir per jo meilę atleidžiant vienam ar kitam konkrečiam žmogui tai, ką jis yra padaręs. Jeigu reikia, tam pačiam žmogui atleidžiama keletą kartų. Visada baigiama atleidusiojo malda už jį įskaudinusius ar pažeminusius žmones. Patirtos žaizdos ir po to nepasimiršta,

tačiau jos išgyja ir žmonės liudija, kaip vėliau pasikeitė jų gyvenimas. Mane patį tai nepaprastai stebina ir džiugina!

– *Nejaugi nepasitaiko „atkritimų“?*

– Jeigu anamnezė atlikta paviršutiniškai, tuomet iš tikrųjų niekas neįvyksta. Kartais pasitaiko, kad žmogus atleido, manydamas, jog padarė viską. Po mėnesio susitinki, o jis

ir toliau kenčia. Tačiau šias kančias sukelia kitos žaizdos, ne tos, už kurias jau atleista.

Norėčiau priminti, kad šv. Ignacas sako, jog dvasinėmis pratybomis reikia pasikliauti, joms pasiruošti ir sutikti atlikti tai, ko esi prašomas. Tačiau jeigu žmogaus psichika nėra sveika, rami, džiugi ir atvira, to padaryti jis negali. Tada pirmiausiai reikalinga psichoterapinė pagalba. Skaitant paskaitas ar rengiant rekolekcijas žmonėms, kurių psichinis pama-

tas trapus, nebus daug vaisių. Tie žmonės gali būti netgi labai šventi, ir aš pažįstu tokių, kurių slaptasis vidinis gyvenimas yra nepaprastas, tačiau vis dėlto jie yra apgailėtinoje padėtyje.

– *Nuolat minite dvasinius palydėtojus, tačiau kalbate ne vien tik apie kunigus...*

– Tai, kad esi kunigas, dar nereiškia, jog esi pasirengęs būti tikru dvasiniu palydėtoju. Dvasios tėvas, žinoma, turi būti kunigas, o dvasinis palydėjimas yra malonė, tarnystė, kurią gali atlikti kiekvienas gerai pasirengęs, gebantis įsiklausyti į kitą žmogų krikščionis, nepriklausomai nuo jo gyvenimo būklės. Toji dovana Bažnyčioje yra labai paplitusi. Jau prieš 30 metų Prancūzijoje, matydami, kad dvasiniam paly-

dėjimui nepakanka ne tik jėzuitų, tačiau apskritai kunigų, pradėjome tam ugdyti pasauliečius. Tą ir aš pats Versalyje daug metų darau. Vaisiai yra nuostabūs!

– *Rekolekcijoms vadovaujate įvairiose pasaulio šalyse. Kaip atsidūrėte Lietuvoje?*

– Prieš 20–25 metus Prancūzijoje susipažinau su seserimi Rozana. Mes kartu rengėme rekolekcijas, susikaupimo dienas, nes priklausėme tai pačiai regioninei charizminio atsinaujinimo komandai, koordinavusiai visų grupių veiklą. Būtent ses. Rozana vieną dieną man parašė iš Lietuvos, pranešdama, kad dabar gyvena šiame Šiaurės krašte, kurį aš iš pradžių, turiu prisipažinti, painiojau su Estija ir Latvija. Vėliau ji mane aplankė Paryžiuje ir paprašė kada nors atvykti į Lietuvą vadovauti jos bendruomenės dvasinėms pratyboms. Kadangi mano vyresnybė tam neprieštaravo, prieš trejus metus pirmą kartą atvykau į Lietuvą. Tai, ką čia išvydau ir patyriau,

buvo visiškai nelaukta. Matydamas prisikeliančią ir kasmet vis stiprėjančią jūsų Bažnyčią, aš labai prisirišau prie Lietuvos ir užsidegiau noru padėti. Esu giliai sujaudintas, matydamas, kokius vaisius Viešpats davė per šiųmetinę mano tarnystę. Kalbu tiek apie rekolekcijas jėzuitams, tiek apie ypatingą atidumą būrelio klierikų, kuriuos savitę rengiau dvasiniam palydėjimui. Dvasinėse pratybose Kulautuvoje dalyvavo net 27 žmonės, o man padėjo 4 nuostabūs palydėtojai! Labai džiaugiausi, kad čia susitikau žmonių, atvykusių iš įvairių Lietuvos vietų: pasauliečių, seserų vienuolių, keletą kunigų (juos sunkiausia įtikinti, kad rekolekcijos tikrai reikalingos) bei klierikų. Mane be galo stebina tai, kad aktyvūs Nidos, Kauno, Panevėžio ar Vilniaus krikščionys vieni kitus pažįsta. Tai – naujieji Bažnyčios daigai, leidžiantys man tikėti jos ateitimi Lietuvoje.

Kalbėjosi Jūratė Grabytė

Iš vieno rekolekcininko užrašų

Visiems buvo pasiūlyta rašyti rekolekcinę dienoraštį. Tačiau vienas rekolekcininkas nusprendė savo mintis, apmąstymus, pasiryžimus pavaizduoti realiai, naudodamas kontempliatyvų metodą. Jeigu būsite kantrūs – sužinosite, kas iš tiesų tose rekolekcijose vyko. Norėtume įspėti, kad rekolekcininkai buvo susitarę sekti Jėzų, kad ir kur jis būtų ar keliautų...

* * *

O, varge! Betliejuje Jėzaus nėra! Vieni šaukia: į Egiptą išbėgo, kiti – į dykumą pasitraukė. Leidžiamės į dykumą, o ten net ir Jo pėdsakų nerasta. Traukiame Jordano slėniu. Sutiktas vietinis parodo: tenai Jį krikštija – ties posūkiu. Galvotrūkčiais lekiamo ir mes. Iš tiesų Jo būta, bet da-

bar pakviestas į Kaną. Kalnais, grioviais, erškėtiniais pašėlusiai skubame iš paskos. Apsidrasę, nusidaužę kelius, baisiausiai ištroškę pasiekiamo Kaną. Ir čia Jo jau nebėra! Laimė, troškulį numalšiname nuo vestuvių likusiu puikiausiu vynu. Ir vėl – į vargingą kelionę. Kažkas sako: tenai – lauką sėja. Tačiau kai kurie jau norėtų grįžti namo. Įkalbinėjame, tiesiog tempiname juos už parankių, meldžiamės. Ir vėl pavėlavome! Didžiulis laukas ką tik apšėtas. Saulėje švyti geltoni grūdai. Juos renkame, valgome, pilame į kišenes, o kai kas tiesiog su žemėmis semia į kuprines: girdi, namie išsirankiosime.

Nuostabu! Pajutome atvangą. Prašvito akys. Tokie mieli pasidarė veidai. Sutarėme: vis tiek kartu nepaliausime ieškojė Jė-

zaus. Juk pėdsakai jau aptikti. Sužibo vilties spindulėliai – Jėzų pavysime!

* * *

Išaušo gražus rytas. Visi žinojo, kad į šią vietą turi ateiti Jėzus. Renkasi minios, kartu ir mes. Sveikinamės. Labas rytas! Labas rytas! Kaip išsimiegojai? Erzelynė – lyg Jeruzalės žydų turguje.

Staiga pamatėme ateinantį Jėzų. Žado netekome. Pasaulis išnyko. Vien tik Jėzus! Jis užpildė mūsų protus, širdis, jausmus. Visa erdvė Jo pilna. Kaip čia gera! Pasistatykime palapines ir niekur nebeikime... Bet ir šį kartą Jėzus palengva ramiai praėjo. Atrodo, aramėjų kalba sušnabždėjo: nebijokite, tai aš.

Paskui atėjo Morkus ir papasakojo, kas naktį buvo nutikę: Jėzus nutildė viesulo įaudrintą jūrą. Ir Paulius patvirtino: pragaro galybės tebijo tik Kristaus!

* * *

Labai gražiai buvome sutikti Betanijoje. Nuo seno ji garsėja žmonių gerumu. Morta tučtuojau suruošė vaises. Darbas jos rankose tiesiog tirpte tirpsta. Sumani moteriškė. Ir Jėzų labai myli. Virtuvėje darbavosi pravėrusi duris, kad girdėtų, ką Jis kalba. Marija klausėsi, sėdėdama prie Jėzaus kojų. Jam patiko Marijos noras kuo daugiau sužinoti apie amžinybę. Labai ją išgyrė, tačiau ir Mortos nesupeikė. Abi jas palaimino. O kad Jėzus ir mus taip aplankytų!

Tai, ką pamatėme pas Simoną Raupsuotąjį, pralenkė visų vaizduotę. Kalbamės apie šį bei tą. Staiga į kambarį įlekia jauna, labai gražiais ilgais plaukais, išbalusi moteris. Puola prie Jėzaus. Čia pat nudaužia pačių geriausių kvėpalų ašotėlio kaklelį ir visą aliejų išlieja Jėzui ant galvos. Kojas bučiuoja, plaukais šluosto. O, Dieve, koks sąmyšis kilo! Tai, kas čia įvyko, visas pasaulis nuolat vertins, stebėsis. O Jėzus pasakė: ji tai padarė mano laidotuvėms.

Vakar pradėjome statyti namus. Iškasėme duobes pamatams. Nukūrėme pas Paulių pasitarti. Radome jį Korinte. Iš pažiūros – baisus vyras. Akys žaibuoją. Kupinas kritikos. Popiežiui Petruui prisiuvo pataikūno, dviveidžio titulus. Kitiems dar aštresnių žodžių nepagailėjo. Kai atėjo mūsų eilė, pasakė: esi bailys, silpnavalis, išpuikėlis. Tu – girtuoklis, tu – paleistuvius, o tu – vagis, plėšikas. Tu – nuogalius, rajūnas. Kalbėjo tvirtai, lyg būtų paskui mus ėjęs ir pats matęs visas nedorybes.

Išsigandome, perbalome, nors į žemę smek. Buvo laiko susimąstyti, kodėl jis sako tik „tu“, o ne „anas“. Bet Paulius staiga liovėsi. Jo veidas atsimainė, nušvito, o iš akių pasipylė ašaros: tai jūs ir esate toji išrinktoji tauta, dangiškoji karalystė, paslėptieji turtai. Jūs esate Jeruzalės garbė, tautos pasididžiavimas, krauju atpirktieji, Dievo malonės nuskaidrinti. Tai jūsų širdyse nuodėmės ugnimi išdegintos. Tai jūs – pasaulio druska.

Gėda virto džiaugsmu. Užmiršome ir apie namą paklausti. Pajutome, kad tuojau, čia pat, reikia pasikeisti, pradėti veikti. Gyvenimą kurti ant tikėjimo ir meilės pamato. Tad iškastos duobės pasirodė visiškai nereikalingos.

O vakare, kaip buvo žadėta, pas mus atėjo Jėzus. Švelnus, atsargus. Pasiteiravo, kaip sekasi. Vieniems patarė: kelkis ir valgyk, nes tavęs laukia ilgas kelias. Kitiems – irkis į gilumą, ir aš tenai būsiu. Dar kitiems: jei jūs pažintumėte Dievo dovaną ir kas yra Tas, kuris tavęs prašo, patys jį prašytumėte ir būtumėte gavę. O dar kitiems: jei tikėsite – pamatysite Dievo šlovę. Meiliai pažvelgęs, palaimino. Visi paskendome džiaugsmu. Jėzus užvaldė mūsų širdis. Pasiryžome daryti viską, kas džiugintų Jėzų, kas atitiktų Jo valią. Taip baisiai prasidėjusi diena baigėsi neišpasakyta

laime!

P. S. Išėję iš savo kambarėlių, duris radome saldainiukais papuoštas. Tikriausiai koks angelukas bus praskridęs...

* * *

Rekolekcijos daro stebuklus. Iškratėme didžiulius maišus nuodėmių. Ištiesėme rankas taikai ir vienybei. Iš ančiukų (Dievo malonės šildančioje šilumoje) išaugome į šaunius kupranugarius. Ryžomės ant savųjų kuprų nešti žmonijos vargus ir ašaras.

Kraunamės kapšius visokiausių akmenų. Per miškus, upelius ir ežerus tiesime kelią. Ir visi keliausime karavanu į Rytuose užtekančią žvaigždę pas Betliejūje gimusį Jėzų.

Euforija neišpasakyta. Dangus negaili paramos. Dieve, padėk sėkmingai pasiekti tikslą.

* * *

Šventoji Dvasia lekia aukštyne! Tai – mano gyvenimo vizitinės kortelės pagrindinis rekvizitas. Išpažinti atlieku gana dažnai. Tvirčiausiai pasiryžtu – jau daugiau nuodėmių tikrai nebebus! Dieną dar tai pakartojau, prašau Šventosios Dvasios dovanų, meldžiu Marijos globos. Vakare –*

vėl ta pati istorija (tiesiog dešimtmečiais). Nuodėmių skaičius – net su nuliais. Tik truputėlį keičiasi jų pavadinimai. Tai dabar sakykite: į kurią pusę skrenda Balandis, artėjant vakarui? Gal po rekolekcijų (bent iki pirmadienio) bus kiek geriau? Garantijos nėra. Sekmadienį – išpažinčių klausymas, šv. Mišios, Marijos legiono susirinkimai. Ar nebus kas papiktintų, nesuprastų, nepaguostų?

Buvo sakyta: ypač mylėti arčiausiai esančius. Bet iš patirties žinau: kai didėja meilė tam arčiausiai esančiam, mažėja meilė Dievui, Jam nebelieka vietos.

Balandis net sparnais mušdamas kyla. Gal jums geriau?..

Kiekvienos rekolekcijos paprotina jų dalyvius. Šitos man buvo džiugios, davė naujų impulsų kažką daryti. Dėkingas jų vedėjui (merci!), rekolekcijų prezidiumui. Jeigu ką papiktinau, nepatarnavau, – dovanokite. Dievas labai geras. Tikiu, kad jus laimindamas ir manęs nepraleis. Visiems ačiū!

** Rekolekcijų vadovas pastebėjo, kad mums išdalytuose lapeliuose Šventoji Dvasia pa-vaizduota neteisingai – kyla į viršų, o iš tiesų turėtų leistis žemyn, į mūsų širdis.*

Rekolekcijų namai Kulautuvoje

Kaip gyvuoja Vilniaus alumnai

2000 m. spalio 27 d., švenčiant Vilniaus jėzuitų gimnazijos 430 metų (ir 5 metų, kai gimnazija vėl atkurta) jubiliejų, gimnazijos direktoriaus t. Antano Gražulio, SJ, pasiūlymu buvo įkurta alumnų, t. y. gimnaziją baigusiujų organizacija (VJG AO). Alumnų organizacijos tikslas aiškus – telkti ir puoselėti gimnazijos bendruomenę, kurioje sau vietą rastų ne tik moksleiviai, jų tėvai, mokytojai, bet ir tie, kurie čia mokėsi. Alumnų organizacijos įsteigimo dokumentą pasirašė daugiau nei 10 buvusių gimnazistų, kurie ir dabar aktyviai dalyvauja gimnazijos gyvenime.

Alumnų organizacijos – sena jėzuitų tradicija, skatinanti baigusius jėzuitų švietimo įstaigas burtis ir puoselėti tas pačias vertybes bei siekius, toliau bendradarbiauti. Paprastai alumnų organizacijoje būna jaunųjų (iki 30 metų) ir „senųjų“ alumnų skyriai, tačiau Lietuvoje jėzuitų gimnazijos atkurtos dar gana neseniai, tad panašūs padaliniai turėtų atsirasti kiek vėliau.

1956 m. Ispanijoje buvo įkurta Pasaulio jėzuitų alumnų sąjunga, dabar vienijanti daugelio pasaulio šalių alumnų organiza-

cijas bei asociacijas. Pagrindinis sąjungos tikslas – skatinti veikti bei nustatyti bendras darbo gaires visoms alumnų organizacijoms. Jos periodiškai peržiūrimos pasauliniuose kongresuose (artimiausias kongresas įvyks 2003 m. sausį Kalkutoje, Indijoje).

Vilniaus jėzuitų gimnazijos alumnų organizacija dar nėra Pasaulio jėzuitų alumnų sąjungos narė, tačiau kartu su Kauno jėzuitų gimnazijos alumnais sukūrus Lietuvos jėzuitų alumnų asociaciją bus siekiama įstoti į šią sąjungą.

Tik susikūrusi, VJG AO jau ėmėsi veiklos. 2000 m., prieš Kalėdas, įsitraukėme į visą Lietuvą apimančią Respublikos prezidento Valdo Adamkaus žmonos Almos labdaros akciją ir pirmą kartą rinkome labdarą našlaičiams. Praėjusiais metais prieš Kalėdas bendradarbiavome projekte „Vaikai – vaikams“.

2001 m. sausio mėnesį sušauktas pirmasis alumnų visuotinis susirinkimas – aukščiausia organizacijos valdymo institucija, kurioje tąkart buvo priimti organizacijos įstatai bei išrinkta pirmoji valdyba.

Pavasarij alumnai originaliai dalyvavo tradicinėje Vilniaus jėzuitų gimnazijos šv. Kazimiero gimnazijos šventėje – kepė blynus ir dalijo praeiviams. Vasaros pradžioje nemažai alumnų susirinko į gimnazijos stovyklavietę, kurioje, kaip vėliau buvo sutarta su gimnazijos direktoriumi, alumnai visada stovykliaus pirmąjį liepos savaitgalį.

Pernai rudenį pradėjome artimiau bendrauti su pačiais gimnazistais

Alumnai šv. Kazimiero šventėje

– aukštesnių klasių mokiniai pakviesti į informacinį renginį „Kur studijuoti?“, kuriame pasakojome apie Vilniaus bei kitus universitetus ir jų studijų programas. Vėliau buvo nuspręsta, kad toks renginys vyks kasmet, nes aukštesnių klasių moksleiviams tikrai įdomu, kas jų laukia, baigus gimnaziją.

Praėjusių metų lapkričio pradžioje tuometinis alumnų organizacijos valdybos pirmininkas Simonas Mockevičius lankėsi Maltoje surengtame Europos jėzuitų alumnų kongrese, kuriame skaitė pranešimą apie Lietuvos alumnų veiklą bei užmezgė pirmuosius ryšius su užsienio šalių alumnais.

2002 m. nutarta gilinti pradėtą veiklą bei kurti tradicijas. Vėl kartu su gimnazistais dalyvauta šv. Kazimiero šventėje, susisiekta su Kauno jėzuitų gimnazijos alumnais, dalyvauta įvairiose diskusijose, rengtos paskaitos gimnazistams, keletas Vilniaus ir Kauno alumnų atstovų Velykas šventė Londone, pas jaunosius britų alumnus. Nuspręsta, kad trečiąjį kiekvieno mėnesio sekmadienį Vilniaus alumnai rinksis į Mišias Šv. Kazimiero bažnyčioje.

Ateityje ir toliau planuojama kuo glaudžiau bendradarbiauti su Vilniaus jėzuitų gimnazija, kartu su Kauno jėzuitų alumnais plėsti tarptautinius ryšius, užsiimti socialine veikla (tai – vienas iš svarbiausių organizacijos tikslų), rinkti informaciją apie pačius alumnus, rengti bei patiems reguliariai rinktis į kolekcionas. Taip pat numatyta kurti ir savo svetainę internete (alumni.vjg.lt), kuri padėtų skleisti informaciją apie organizaciją.

Per savo dar gana trumpą gyvavimo laikotarpį Vilniaus jėzuitų gimnazijos alumnai jau tapo neatskiriama gimnazijos bendruomenės dalimi. Tai liudija, kad jėzuitų tradicijos ir toliau sėkmingai plėtojamos.

*Martynas Lukoševičius,
Vilniaus jėzuitų gimnazijos
alumnų organizacijos valdybos pirmininkas*

Vasaros stovykloje

Šią liepą vyko jau antroji alumnų vasaros stovykla. Į gimnazijos stovyklavietę atvyko nemažas būrys po sesijos išsvargusių alumnų bei ką tik mūsų gretas papildęs ir po abiturės egzaminų neką geriau atrodeš jaunimėlis – VI-oji gimnazistų laida. Šiomet susirinko dvigubai daugiau alumnų nei praeitais metais, o tai rodo, kad mūsų veikla nėra veltui ir kad kai kurios tradicijos jau įsitvirtina.

Beje, šį kartą turėjome ir svečių iš Australijos bei Jungtinės Karalystės, Jaunųjų britų alumnų organizacijos. Šiai organizacijai vadovauja garbaus amžiaus tėvas Johnas Grumittas, SJ. Jis nepabūgo aukštų Vilniaus jėzuitų namų laiptų bei skautišku stovyklos gyvenimo sąlygų ir taip pat atvyko į mūsų renginį. Kartu stovyklavo ir Kauno jėzuitų gimnazijos alumnų atstovai.

Didžiojoje valgykloje svečiai mums surengė trumpą pažintinę programą. Jaunieji australai Nickas Kirby ir Joel Menzies parodė filmą ir papasakojo apie jėzuitų gimnazijas tolimajame kontinente, o t. J. Grumittas pristatė Britų alumnų organizaciją, kuri siunčia savanorius į Afriką, Indiją, organizuoja piligrimines keliones ir t. t. Vėliau buvo aptarti tolesnio britų ir lietuvių bendradarbiavimo planai.

Rimtoji dalis baigėsi neilgu, bet įdomiu mūsų prisistatymu, o tada jau

Alumnų vasaros stovykloje

kiekvienas pagal savo poreikius rinkosi pasyvųjį arba aktyvųjį poilsį: plaukiojo vandens dviračiais, kaitinosi saulutėje, išmėgino naujausius stovyklos įrenginius, žaidė futbolą. Britų pavyzdžiu alumnai susiskirstė į vyresnius ir jaunesnius. Varžybose „seniai“ taip gavo į skudurus, kad net gėda minėti rezultata...

Vakare visi tradiciškai susibūrėme prie laužo, kur skambėjo gitaros ir netilo šnekos ir gimtąja, ir anglų kalba. Sekmadienio rytą visi susirinkome pušelių pavėsyje, kur malonioje ryto tyloje gimnazijos direktorius t. A. Gražulis aukojo šv. Mišias.

Netruko prabėgti trys dienos ir dvi naktys, ir visi išsiskirstėme savais keliais: vieni atstogauti, kiti atlikti praktikos, tretieji kas kur. Bet kitais metais tuo pačiu laiku toje pačioje vietoje mes vėl būtinai susi-

tiksime – juk tradicijų laužyti negalima!

Britų ir australų jėzuitų alumnai, pasibaigus stovyklai, dar keliavo po Lietuvą. Visada užsiėmęs Jaunųjų britų jėzuitų alumnų vadas t. J. Grumittas Lietuvoje pabuvo tik keletą dienų, bet vis tiek suspėjo aplankyti svarbiausias Vilniaus įžymybes, Trakus, Kauną bei ypač jį sužavėjusį Kryžių kalną. Jaunieji australai dar visą savaitę smagiai praleido Lietuvos pajūryje. Savo įspūdžius iš Lietuvos laiške vėliau išsakė Nickas Kirby: „Viešnage Lietuvoje liks vienu iš gražiausių šių metų prisiminimų!“

Monika Kukytė

Liepos 18–28 d. Toronte, Kanadoje, vykusiose XVII pasaulio jaunimo dienose dalyvavo ir trys alumnai iš Vilniaus – Gintautė Arlauskaitė, Austėja Mockevičiūtė bei Martynas Lukoševičius, kuriems ši galimybė pajusti gyvą dabartinės Bažnyčios dvasią paliko daug neišblėstančių prisiminimų. Ypač prasmingas ir labai tiksliai apibūdinantis šiandienos jaunimo vaidmenį bei misiją buvo šių Pasaulio jaunimo dienų šūkis: „Jūs – žemės druska. Jūs – pasaulio šviesa“.

NAUJOKŲ ĮŽADAI

Rugsėjo 7 d. Šv. Ignaco bažnyčioje Šiauliuose keturi Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos naujokai, baigę dvejų metų naujokyną, davė klusnumo, neturto ir skaistumo įžadus. Pirmieji įžadai Jėzaus Draugijoje jau yra amžinieji, tačiau pagal Draugijos konstitucijas nėra iškilmingi, todėl paprastai švenčiami dalyvaujant tik artimiesiems ir draugams.

Nuo šv. Ignaco laikų tebesitęsia tradicija įžadus duoti Viešpaties akivaizdoje per šv. Mišias, kurias kartu su kitais tėvais jėzuitais aukojo provincijolas t. Antanas Saulaitis. Savo pamokslė jis kalbėjo apie jėzuitų tarnystę Bažnyčioje bei išsakė troškimą įkurti jėzuitų namus Latvijoje.

Kadangi įžadus davė du naujokai latviai ir du lietuviai, Mišių skaitiniai ir Eucharistijos malda buvo skaitoma dviem kalbom, lietuviškai ir latviškai išarta ir amžinųjų įžadų formulė: „...Tavo, Dieve, gerumas ir maloningumas yra beribis, todėl, visiškai pasitikėdamas, per Tavo Sūnų, kuris už mus buvo nukryžiuotas ir mirė, prašau Tave: priimk mano gyvenimą. Tu davei man malonę tarnauti Tau Jėzaus Dvasia, duok man jėgų vis labiau juo sekti“.

Šventei tęsiantis prie naujokyno esančiame sode kai kurių artimųjų akyse matėsi ašaros. Netrukus po įžadų naujokai išvyko studijuoti į Miuncheną bei Dubliną. Tad susitikimas su artimaisiais trumpas, o išsiskyrimas ilgesnis. Tačiau visus gaubė bendra ramybė ir gilus vidinis džiaugsmas.

Ir šiais laikais Dievas kviečia jaunos žmones tarnauti Bažnyčioje. Miela ir smagu, kad jie išdrįsta atsilipti į Viešpaties kvietimą.

*T. Aldonas Gudaitis, SJ,
naujokyno vedėjas*

Iš kairės: Edgaras, Vaidas, Kārlis ir Gvidas, ką tik tapę jėzuitais

Susipažinkime – nauji Jėzaus Draugijos nariai

Edgaras Sprūgis, SJ

Esu gimęs 1976 m. spalio 30 d. Kraslavoje (Latvijos pietryčiuose). Vaikystė prabėgo nedideliame Izvaltos miestelyje. Ten ir baigiau devynias klases. Paskui įstojau į Bebrenės žemės ūkio technikumą, kur 1995 m. įgijau ūkininko-veterinaro specialybę. Mano tėvas Jazepas – taip pat ūkininkas, o motina Anna užsiima privačia veterinarijos praktika. Dar turiu seserį Santą, kuri yra vargonininkė.

Kalbėdamas apie savo pašaukimą, turiu paminėti, kad mano gimtojo kaimo istorija susijusi su jėzuitais, nes jie čia darbavosi jau nuo XVII a. pradžios. 1817 m. įkūrė gimnaziją, kuri veikia dar ir šiaandien, tik jau kaip valstybinė mokykla. Kadangi domėjausi miestelio istorija, taip pirmą kartą „susidūriau“ su jėzuitais.

Antras dalykas, padėjęs man apsispręsti – tai kunigų seminarija, kurioje praleidau trejus metus. Mačiau diecezinį kunigų gyvenimą, nes dvi vasaras atlikau praktiką parapijose. Tada galutinai supratau, kad nepajėgčiau gyventi ir dirbti vienas, be bendruomenės, be draugų Viešpatyje, nes mano siela reikalauja kažkokio paskatinimo, sveikos konkurencijos, akivaizdaus dvasinio ir apaštalinio gyvenimo pavyzdžio. Pas jėzuitus nusprendžiau stoti ne dėl puikaus išsilavinimo (pradžioje gąsdino mintis, kad nepajėgsiu siekti aukšto intelektualinio lygio), bet dėl dvasingumo,

kuriuo jėzuitai gyvena kasdieniame gyvenime. Kai manyje visa tai subrendo, Latvijos katalikų laikraštyje pasirodė skelbimas apie priėmimą į jėzuitų naujokyną. Tad 2000 m. pavasarį paprašiau mane priimti į naujokyną Šiauliuose.

Gvidas Vainorius, SJ

Gimiau beveik prieš 21 metus Rietave, nedideliame Žemaitijos miestelyje. Mūsų šeimoje buvome tik aš ir brolis. Įvairūs gyvenimo vingiai ir sunkumai lėmė,

kad mūsų tėvai išsiskyrė, ir aš likau gyventi pas močiutę.

Jau nuo mažų dienų turėjau potraukį Bažnyčiai ir kunigystei. Jaučiu, kad už pirmuosius savo tikėjimo žingsnius turiu būti dėkingas močiutei ir tuometiniam klebonui Bronislovui Latakui. Pamenu, kaip jis kviesdavo mus, patarnautojus, pas save žiūrėti religinių filmų. Pasisvečiavęs pas kunigą, pats imdavau žaisti „bažnyčia“ ir „mišias“. Kartą, kad viskas tikriau atrodytų, nutariau ir „liturginius drabužius“ pasisiūti. Tad ištraukiau iš spintos naują mamos medžiagą ir pačiame jos viduryje iškirpau skylę savo „arnotui“. Turbūt nereikia nė sakyti, kokia buvo mamos reakcija...

Vėliau, paauglystėje, buvo apnikusios ir abejonės. Tačiau širdies troškimas, gimęs vaikystėje, nebeišblėso. Grįžęs iš JAV, dar vis dvejojau, galvojau apie teisininko specialybę. Tik niekaip negalėjau savęs įsivaiz-

duoti teisininku, jaučiau, kad iš gyvenimo noriu kažko daugiau nei puikios karjeros. Tad gana spontaniškai pasirinkau jėzuitų ordiną. Nors ir anksčiau apie tai daug galvočiau, bet iš tiesų apsisprendžiau tą vakarą, kai tai pasakiau savo namiškiams.

Kodėl būtent jėzuitai? Pirmiausia sužavėjo asmenybės: t. Gintaras Vitkus, t. Vytautas Sadauskas, keletas Amerikos jėzuitų. Paskui ėmiau domėtis jėzuitų veikla ir pamačiau, kad daug dalykų sutampa su mano svajonėmis. Visada norėjau gyventi bendruomenėje, nes bendraminčių būrys gali padėti įvairiose gyvenimo situacijose. Be to, jėzuitų dvasingumas, raginantis visur atpažinti Dievo veikimą ir tarnauti didesnei jo garbei, man atrodė labai patrauklus.

Likus vos kelioms dienoms iki įžadų, vis dažniau susimąstydavau, ar mane tebetraukia tos pačios vertybės, ar išliko tie patys motyvai. Galiu pasakyti, kad nedaug kas tepasikeitė, tikrai neišblėso tai, kas mane sužavėjo prieš dvejus metus. Priešingai, manau, kad metai, praleisti naujokyne, mano pasirinkimą tik sustiprino ir pagilino. Su savotišku ilgesiu ir džiaugsmu prisimenu atliktas praktikas, didžiąsias rekolekcijas, atostogas su bendruomene, Švč. Sakramento adoraciją šeštadienio vakarais ir daug kitų dalykų. Žinau, kad ateityje laukia dar ne viena tokia patirtis. Šiandien jaučiu, kad mano įžadai – tai atsakas Viešpačiui už visas malones mano gyvenime ir atsiliepimas į prieš keliolika metų išgirstą Jo kvietimą.

**Vaidas
Lukoševičius, SJ**

Gimiau 1976 m. gruodžio 5 d. Vaiguvoje, Kelmės r. Ten užaugau ir baigiau vidurinę mokyklą. Dar mokydamasis

pradinėse klasėse žavėjausi paslaptinga kunigo tarnyste. Kadangi buvau pakerėtas savo senelių tikėjimo, nusprendžiau, kad užaugęs būtinai tapsiu kunigu. Nežinau kaip, tačiau mokykloje man sekėsi derinti du visiškai nesuderinamus dalykus: spaliuko bei pionieriaus įvaizdį ir krikščionio tikėjimą. Šiaip Vaiguvos mokyklą labiau garsinau savo sportiniais pasiekimais nei mokslo žiniomis. 1995 m., po abiturų egzaminų, atėjo seniai lauktoji diena – įstojau į Telšių kunigų seminariją. Baigęs dvejų metų filosofijos studijas, buvau išsiųstas į Romą, į *Santa Croce* universitetą, studijuoti teologijos. Seminarijoje labai domėjausi dominikonų ir jėzuitų dvasingumu bei gyvenimo būdu. Jie vienodai mane traukė. Apie tai mąstydamas, dažnai patirdavau dvasinę neramybę. Artinantis diakonystės šventimams, manyje kilo vis didesnis vidinis nerimas, kaip toliau sieksiu kunigystės. Raktas, padėjęs man atpažinti pašaukimą bei apsispręsti, buvo pažintis su tėvu jėzuitu Antonu Witveriu. Po ilgų dvasinių pokalbių bei nuoširdžiai ištyręs save, nusprendžiau stoti į Jėzaus Draugiją. Pirmus naujokyno metus praleidau Austrijoje, Insbriuke, antruosius – Šiauliuose.

**Kārlis
Freibergs, SJ**

Esu gimęs 1974 m. gruodžio 27 d. Latvijos sostinėje Rygoje. Po keleto mėnesių mane pakrikštijo Rygos evangelikų liuteronų Šv. Jono bažnyčioje. Buvau pirmas ir vienintelis vaikas šeimoje.

Mokiausi I-oje Rygos gimnazijoje, kur buvo skiriamas didelis dėmesys gamtos mokslams. Daug laiko, ypač žemesnėse klasėse, praleisdavau Jaunųjų technikų stotyje, nes labai mėgau konstruoti ir mo-

deliuoti. Be to, lankiau dziudo ir tenisą. Nuo 13 metų didžiausią laisvalaikio dalį užėmė aistringas domėjimasis kompiuteriais, pats išmokau programuoti. Šį seną pomėgį ir dabar retkarčiais prisimenu. 1991 m., išlaikęs konkursą, išvykau į Miunsterio latvių gimnaziją Vokietijoje, kur po trejų metų gavau vidurinio išsilavinimo pažymėjimą, leidusį man pradėti studijas bet kuriame Europos universitete.

Nors sovietmečiu konfrontacijos su religija nepatyrčiau, ryšių su Bažnyčia taip pat neturėjau. Ateityje ketinau įsitraukti į informacinių technologijų vystymosi procesą ir džiaugtis vartotojiškos kapitalistinės visuomenės gyvenimo gėrybėmis. Tačiau baigdamas gimnaziją, kurioje buvo tikybos pamokos, pajutau, kad manyje kažkas pasikeitė – prabudo tiesos ir tikros gyvenimo laimės, kitokios, nei man galėjo pasiūlyti aplinka, ilgesys. Bet iš inercijos trejus metus (1994–1997) Miunchene studijavau informatiką. Tuo metu visiškai nusivyliau savo pradėtu bei toliau numatomu gyvenimo keliu ir būdu. Pajutau stiprų norą gyvenimą radikaliai keisti, bet kartu ir dar didesnę nežinią, kaip tai padaryti. Tačiau kartą po ilgų ieškojimų mano ankstesnis požiūris į pasaulį galutinai sudužo. Ištirpo ir įšalas, atvėręs kelią į krikščionybę bei naują gyvenimą – tikrą kelią į tiesą ir laimę, kurio pabaigos, dideliame mano nustebimui, nebuvo matyti.

1998 m. perėjau į Katalikų Bažnyčią ir netrukus priėmiau Sutvirtinimo sakramentą. 2000 m. Rygos universitete įgijau teologijos bakalauro laipsnį. Paskui dvejus metus praleidau jėzuitų naujokyste Insbruke. Čia, nuolat gyvendamas mylinčio Viešpaties akivaizdoje, gerokai užtelėjau dvasiškai, iš tiesų pažinau save. Į įžadus ir būsimąjį jėzuito gyvenimą žvelgiu su džiaugsmu ir dėkingumu. Spalio mėnesį pradedu studijuoti filosofiją Miunchene – ten, kur kartą prasidėjo mano naujasis gyvenimas ir jau niekada nesibaigs.

*Kristau,
būk mano kelias,
mano takelis į Tėvą,
mano kelionės vadovas,
kai nėra jokie aidai ar žiburio.*
*Kristau,
pripildyk mano
mintis ir nuskaidrink mane,
kad viską aiškiau suprasčiau.*
*Būk man tiesa,
šviesus žibintas ir švyturys.*
*Kristau,
Tavimi viliuosi,
Tavo stiprybę pasitikiu,
Tavo parama remiuosi.*
*Esi man
gyvybės dvelksmas,
mano pasididžiavimas
ir mano džiaugsmas,
tiesa mano lūpose,
vadovas
mano žingsniams,
kad gyvenčiau, –
nebe aš, o manyje
gyventum Tu pats –
Kristus!*

Jaunieji Europos jėzuitai

EJIF (European Jesuits in Formation) kiekvieną vasarą rengia jaunųjų Europos jėzuitų susitikimą. Šiais metais tokiam susitikime Vengrijoje dalyvavo jėzuitai iš 20 Europos valstybių, o svečio teisėmis – delegatas iš Meksikos. Šiųmetinio susitikimo tema – „Gyvenimas bendruomenėse“. Be diskusijų ir pokalbių dar vyko ir 8 dienų rekolekcijos. Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijai atstovavo br. Virgilijus SAULIUS, SJ, pakalbinęs trejetą susitikimo dalyvių.

Roderickas Vassallo, SJ, iš Maltos

– Mūsų šalis labai maža: vos 26 km pločio ir 15 km ilgio, tačiau Jėzus sakė: kad būtum didžiausias, turi tapti mažiausiu... Bėgant amžiams, Malta patyrė nemažą ateivių skriaudų. Čia – tikra kultūrų sankryža. Dvi kalbos – mal-

tiečių (kilusi iš arabų, bet rašoma lotyniškais rašmenimis) bei anglų – šiandien taikiai sugyvena vos ne kiekvienoje šeimoje. Žinoma, kadangi šalis maža, mokyklose ir universitetuose daugelis dalykų dėstomi angliškai, nes nepajėgiama išleisti vadovėlių vietos kalba. Anglų kalba mus suartina su anglų-saksų kultūra, maltiečių – su arabų.

– Ką veikia Maltos jėzuitai?

– Dirba kolegijose, universitetinėje sielovojoje, neseniai įkurtame Tikėjimo ir teisingumo centre bei Ignaciško dvasingumo centre. Puikiai bendradarbiaujame su pasauliečiais. Sukurtas ignaciško jaunimo tinklas, vienijantis daugelį jaunimo organizacijų. Jėzuitai rengia rekolekcijas, bendros maldos akcijas, piligrimines keliones, padeda savanoriams išvykti dirbti į užsienį.

– Kodėl tapai jėzuitu?

– Tiesiog jaučiau, kad turiu stoti į Draugiją, net tiksliai nežinodamas kodėl. Čia pasijutau tarsi namuose. Manau, kad Jis mane pasirinko...

– Koks galėtų būti jėzuitų vaidmuo besi-

vienijančioje Europoje?

– Šiandien svarbu būti ir dirbti kartu, nes tai irgi liudijimas. Daugumos mūsų darbas – intelektualinis. Tad turime vienytis, kad ir kitiems padėtume atsakyti į kai kuriuos svarbius klausimus, kaip pvz., migracija, pabėgėlių padėtis. Turime kalbėti apie išskylančias problemas ir bandyti atskleisti, kokia čia yra Dievo valia, visur ieškoti jo meilės.

– Ką manai apie EJIF susitikimą?

– Jis sustiprino jėzuito pašaukimą, mane padaršino ir net paguodė. Sužinojau ir apie galimus sunkumus, kylančius gyvenant bendruomenėje. Svarbu, kad bendruomenėse įmanoma gyventi ir priimti viską, ką mums duoda Dievas. Kadangi pradedu gyventi kitoje bendruomenėje, sutiksiu nepažįstamų žmonių, tad diskusijos apie ją man buvo ypač naudingos.

Bertas Daelemanas, SJ, iš Belgijos

– Belgija – irgi nedidelė, 10 milijonų gyventojų turinti šalis. Ji tankiai apgyventa, tad atrodo kaip vienas didelis miestas. Čia drauge gyvena įvairių kultūrų žmonės. Tai sukelia kai kurių sunkumų bei politinio gyvenimo įtampą.

– Kaip laikosi jėzuitai?

– Belgijoje yra apie 400 jėzuitų dviejose provincijose – flamandų ir valonų. Mes darbuojamės parapijose, įvairiose bendruomenė-

se, dėstome universitetuose, kai kurie jėzuitai dirba Paryžiuje. Be to, drauge su Olandijos jėzuitais turime dvejus rekolekcijų namus. Aš šiuo metu Paryžiuje studijuju filosofiją. Prieš tai baigiau naujokyną Didžiojoje Britanijoje, truputį mokiausi Airijoje. Turiu architekto-inžinieriaus specialybę.

Anksčiau Belgija buvo labai katalikiška šalis. Dabar sulaukiame vos 1–2 dvasinių pašaukimų per metus. Aš su tėvais gyvenau ne Belgijoje, o Kamerūne. Čia jie dirbo vienoje nevyriausybiniėje organizacijoje. Afrikoje sutikau misionierių, atidavusių savo gyvenimą Dievo tarnystei. Mokydamasis universitete Belgijoje, bendravau su trapistų ir benediktinų vienuoliais (jų vienuolynai Belgijoje gerai žinomi), tačiau patraukė jėzuitai, nes jų dvasingumas sutelktas į žmogaus asmenį. Jėzuitai neturi vienos aiškios veiklos krypties – kiekvienoje šalyje renkasi sritis, kurios ten aktualiausios, tačiau yra problemų, pvz., migracijos ir pabėgėlių, kuriomis rūpinasi visos Draugijos įsteigta JRS (Jėzuitų pagalba pabėgėliams). Man pačiam teko patirti, ką reiškia gyventi svetimose šalyje ir dirbti kartu su įvairių tautybių žmonėmis.

– *Ką išsivežė iš šio susitikimo?*

– Susitikimas patvirtino, kad bendruomenėse turime jaustis kaip namie. Net skirtingų šalių jaunieji jėzuitai – ir lenkai, ir ispanai – nori kurti bendruomenes-namus, kuriuose galėtų viskuo dalytis, drauge melstis, padėti vieni kitiems. Tad svarbi ne vien išorinė misija, kuriai esame pašaukti, – gyvenimas bendruomenėse taip pat yra mūsų misijos dalis.

Jaime Tatay, SJ, iš Ispanijos

– Ispanija yra didelė šalis, turinti net 40 milijonų gyventojų. Dėl buvusios kolonizacijos artimai bendraujame su Lotynų Amerika. Drauge Ispanija yra tiltas tarp Europos ir Afrikos. Mūsų problemos – nedarbas, migracija, vietinis nacionalizmas. Šalyje yra

4 oficialios kalbos: katalonų, baskų, ispanų, galų. 1400 Ispanijos jėzuitų darbuojasi 6 provincijose. Pagrindinės darbo sritys: lavinimas ir auklėjimas (jėzuitai yra įkūrę nemažai gimnazijų), teologija ir socialinis darbas. Vyksta intensyvi jaunimo sielovada parapijose.

– *Papasakok apie save.*

– Man 25 metai, gimiau Valensijoje. Turiu brolių ir dvi seseris. Jėzuitu tapau prieš trejus metus, iki tol universitete studijavau miškų inžineriją. Apie Draugiją sužinojau jėzuitų mokykloje, universitete dalyvavau Krikščioniško gyvenimo bendruomenės veikloje. Man patiko jėzuitų mąstysena, viliojo Draugijos teikiamos galimybės bei ignaciškas dvasingumas. Baigęs naujokyną vienerius metus Salamankoje studijavau filosofiją.

Gyvenu mažoje bendruomenėje, kur visi mokosi, tačiau kiekvienas atlieka kokį nors nedidelį darbą, pvz., dirba su skautais, jaunimo grupėmis, benamiais. Aš pats dirbu *Caritas* centre su imigrantais – juos mokau ispanų kalbos. Pamokos vyksta kartą per savaitę. Daugiausia atvykėlių iš Rytų Europos. Man patinka žmonės iš jūsų kraštų, nes jie dažniausiai būna labiau išsilavinę ir greičiau išmoksta kalbą.

Visai neseniai ispanai patys buvo migrantai, nes vykdavo uždariauti į kitas šalis. Dabar viskas pasikeitė – susiduriame su atvykstančiųjų pas mus integracijos problemomis. Mums, ispanams, šis procesas duoda naudos, nes galime susipažinti su kitų kultūrų atstovais, tačiau daugelis ispanų pageidautų, kad atvykėlių būtų mažiau. Situaciją blogina besikuriantis migrantų nusikalstamos struktūros.

– *Kaip galėtume drauge dirbuotis Europoje?*

– Manau, kad krikščionys gali pasaulį praturtinti ir padaryti jį geresnį, tad drauge turėtume kovoti su sekurializacija, skirti dėmesį dvasiniam atsinaujinimui, vesdami tikinčiuosius prie krikščionybės šaknų. Jau dabar jėzuitai susirenka ir kalbasi apie mokslą, lavinimą, dalyvauja bendruose projektuose, kurie svarbūs ne tik Europai, bet ir kitiems kontinentams.

Jėzuitai drauge su savo bičiuliais sugalvojo ir parengė naują interneto tinklą, kuriame bus galima keistis ir dalytis religijos, etikos, psichologijos bei kitų sričių praktine informacija. Čia taip pat numatoma pateikti su šiomis temomis susijusius straipsnius, naujienas, skelbti diskusijas, konkursus ir pan. Tinklapiu adresas – www.skrynia.lt.

Failų biblioteka

Didžiausią dalį kol kas užima failų biblioteka. Joje per 50 skyrių, kuriuose pateikiama susisteminta medžiaga apie jaunimo, vaikų, suaugusiųjų sielovadą, liturgiją, etiką ir moralę, psichologiją, dvasingumą, Šventąjį Raštą. Jau dabar galite rasti nemažai tekstų, pratimų, užduočių asmeninei, jaunimo, šeimų sielovadai, homilijų, medžiagos suaugusiųjų ir vaikų katechezei. Ilgainiui čia rasite įvairių programų ir metodinių gairių, žaidimų, muzikos, giesmių... Kol kas daugiausiai medžiagos SKRYNIAI pateikė t. Antanas Saulaitis, tačiau jau sulaukiame pagalbininkų, kurie mielai siūlo tai, ką patys yra sukaupę.

Pateikti savo failą tikrai nesudėtinga, reikia pasirinkti nuorodą „Įdėti failą“. Failus peržiūri ir tvarko SKRYNIOS redaktoriai. Atmetami tik tie pasiūlymai, kurie peržengia etikos, estetikos ir moralės ribas. Be to, taisome kalbą.

Nuotraukų ir piešinių rubrika

Visa vaizdo medžiaga irgi sugrupuota pagal temas. Kol kas daugiausiai čia gamtos vaizdų, portretų, religinio pobūdžio nuotraukų. Dar kartą primename: ši vieta skirta ir lankytojų kūriniais bei kūrinėliams!

Leidinių rubrika

Joje bus pristatomos naujos knygos – tiek labiausiai vertos jūsų dėmesio, tiek ne tokios ryškios, tiek tos, kurių pasirodymas sukelia šurmulį visuomenėje, tiek tos, kurios nepelnytai užsiguli lentynose. Taip pat čia bus apžvelgiamos ir spaudos naujienos, nauji leidiniai, recenzuojami įdomesni Lietuvos ir užsienio žurnalai.

Skelbimai

Tai vieta, kur lankytojai nesunkiai galės įdėti įvairiausius skelbimus. Tikimės, kad jie nebus vien asmeninio pobūdžio. Būtų puiku, jei čia skelbtųsi įvairių sričių savanoriai, organizacijos, kurios padeda varguoliams, atsilieptų rėmėjai... Be abejo, gali skelbtis kiekvienas, ieškantis ar siūlantį darbą, norintis draugauti ar net galintis kuo nors pasidalyti su stokojančiais.

Straipsniai, naujienos

Straipsnius irgi numatoma dėti labai įvairius. Visų pirma – jau išvardytomis temomis. Taip pat čia operatyviai galėsite atsilipti į visuomeninio, politinio, kultūrinio, religinio gyvenimo įvykius. Kadangi straipsnius bus galima komentuoti, tikimasi, kad tarp autorių ir lankytojų užsimigs tam tikras dialogas. Ypač aktualias ir ginčytinas pokalbių temas bus galima perkelti į diskusijų rubriką „Gyvoji erdvė“.

Kaip galite padėti SKRYNIAI?

Rimtas darbas dar tik prasideda. Tikrai rasis daug naujų idėjų, temų, veiklos formų. Visa tai įgyvendinti bus daug lengviau, jei įdėsite nuorodą www.skrynia.lt į savo tinklą, atsiųsite savo medžiagą, paremsite tinklapi finansiskai.

Pirmuosius žingsnius SKRYNIAI žengti padėjo fondas „Missionsprokur der Jesuiten“ iš Vokietijos. Ją rengia t. L. Virbalas (idėja ir konsultacijos), R. Baradinskienė (dizainas), t. V. Šimkūnas (nuotraukos), ses. M. Morkvėnaitė, SJE (medžiagos parengimas), E. Kučinskaitė (redaktorė), br. V. Saulius (projekto vadovas ir programuotojas). Dėkojame visiems palaikiusiems ir palaikantiems!

„Kito link“: paprasti žingsniai į nepaprastus dalykus

„Kito link“ – taip vadinasi nedidelė ir žaisminga knygelė, kurią vasaros pradžioje išleido Marijonų talkininkų centro leidykla. Žaisminga ne tik iš išorės – leidinyje daugiausia žaidimų vaikams ir... suaugusiesiems. Knygelės idėjos autorius ir sudarytojas – t. Antanas Saulaitis. Daugelį metų dirbęs ir tebedirbantis jaunimo (ypač skautų) sielovadoje, t. Antanas kaupė, pats kūrė, užrašė gausybę žaidimų, pratimų, užduočių, jas surinko ir štai – turime parankią, vertingą knygelę. Beje, joje sudėta toli gražu ne viskas, kas sukaupta.

Knygelė buvo parduota per keletą mėnesių (tiražas – 1000 egz.). Nieko keista, kad ja ypač domisi jaunimo vadovai, sielovadininkai, nes Lietuvoje tikrai stinga konkrečios pastoracinės medžiagos – jau baigiame nuilsti, išradinėdami dviračius.

O ką rasite šiame leidinyje? Pirmiausiai – „Nevaržybiniai žaidimai“ (dar jie dalijami į „Senpilės“, „Sodžiaus“, „Pajūrio“ ir „Miestiečių“ žaidimus), „Žaidimai apie žmoniją“, „Tikėjimo ženklų“ žaidimai, „Žaidimai ir pratimai, padedantys pažinti save ir kitus“...

Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad

knygelė skirta tiems, kurie tiesiog nori šėlioti, tačiau nelabai žino kaip. Kas be ko, šiuose žaidimuose pakanka vietos saldžiam „išsidūkimui“. Tačiau garantuoju – jei skaitysite viską atidžiai ir nuosekliai, „įkrite“ į knygelę taip, kaip įsitraukiate į gerą romaną, netruksite pastebėti, kad pagrindinis kiekvieno žaidimo, pratimo ar užduoties tikslas – ugdytas, o to ugdyto kryptis – artėti prie kito. Knygelės „ideologija ir pedagogika“ – įdiegti gebėjimą, įprotį matyti, jausti, suprasti, priimti kitą, kitokį, jausti atsakomybę už save, kitus, savo kraštą, pasaulį.

Kad būtų aiškiau, apie ką kalbu, pateiksiu mažą pavyzdėlį iš vieno susipažinimo žaidimo:

„Balsuojame rankomis“

Susėdame ratu ir į pateiktus klausimus atsakinėjame rankomis:

– *jei esi draugiškas, linksmas, dabar pasisveikink bent su trimis žmonėmis;*

– *jei esi nedrąsus, užsidenk veidą abiem rankomis ir taip sėdėk, kol išgirsi kitą klausimą;*

– *jei esi drąsus, apkabink bent vieną nedrąsų žmogų, esantį kambaryje;*

– *jei gali pakelti 25 kg, parodyk savo raumenis;*

– *jei gali pakelti 75 kg, pakelk šalia sėdintį žmogų;*

– *jei praėjusią savaitę ko nors atsiprašė, plačiai nusišypsok;*

– *jei jau nusibodo tie klausimai, užsikimšk ausis!*

Kaip matote, čia neapsieinama be „saulaitizmo“ – šiltų, kutenančių išdaigų, kurios atveria ir labiausiai užrūdijusias duris. Pažadu, jų rasite už kiekvieno posūkio. Kaip ir labai giminingos dvasios žmogeliukų, kuriuos nupiešė dailininkė Rasa Baradinskienė. Rasos darbas, be abejo, irgi prisidėjo prie komercinės leidinio sėkmės, nors reklamos šiai knygelei tikrai nereikia, greičiau patikinimo, kad netrukus bus rengiamas antrasis jos leidimas.

Tad vaišinkitės, tik nepamirškite atsi-
gręžti kito link – gal kas nors irgi alksta?

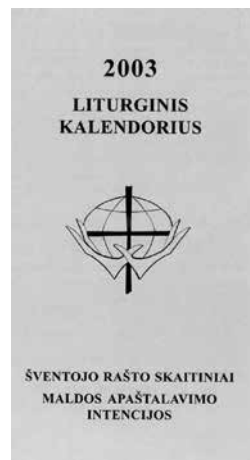

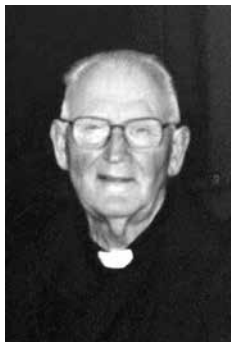
T. Paulius Rabikauskas, SJ, (1920–1998) – europinio garso istorikas, Popiežiškojo Grigaliaus universiteto Romoje vicerektorius, ilgametis Bažnyčios istorijos fakulteto dekanas, Vilniaus universiteto garbės daktaras, aktyvus LKMA narys.

Pirmajame jo rinktinių studijų tome spausdinami straipsniai, skirti krikščionybės ir krikščioniškosios kultūros Lietuvoje istorijai, šaltinių tyrimui, hagiografijai. Retam Lietuvos istorikui pavyko taip suderinti neprilygstamą erudiciją, tyrimų ir šaltinių išmanymą su aiškiu, gyvu dėstymu ir gyvenamojo meto jutimu.

Antrasis tomas apima Vilniaus jėzuitų akademijos-universiteto istorijos tyrimus. Universiteto steigimo ir plėtimosi, mokslo pažangos ir įtakos šalies kultūriniam gyvenimui, rektorių istorijos ir kiti klausimai svarstomi, puikiai išmanant to meto Europos istoriją ir kultūrą. Jėzuitų gyvenimas ir veikla ne tik Vilniuje ar Kaune, bet ir menkame Pašiaušės kaime aptariama plačiame religinio, kultūrinio, politinio gyvenimo

2003 m. kalendorėlyje rasite kiekvienos dienos Mišių skaitinių nuorodas, liturgijoje minimus šventuosius ir šventes, taip pat – kiekvieno mėnesio Maldos apaštalavimo intencijas. Kalendorėlis kartu su informacija apie Maldos apaštalavimą išsiųstas visiems Lietuvos parapijų klebonams. Jį išleido Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincija. Sudarė ir parengė t. Lionginas Virbalas, SJ.

STANISLOVAS GAIDELIS, SJ

Gimė 1914 m. liepos 28 d. Latvijoje, netoli Daugpilio, Skaistės valsčiuje. Buvo ketvirtas iš aštuonių Kazimiero Gaidelio ir Veronikos Milašiotės vaikų. Iš Švenčionių apskrities Daugėliščio valsčiaus kilę Stanislovo tėvai, aplinkybių verčiami, iš ten išvyko ir įsikūrė Latvijoje, o Kazimiero brolis Kristupas liko gyventi Švenčionyse.

Tačiau ir gyvendama Latvijoje Gaidelių šeima pajuto žiaurią komunistų galią. 1941 m. vyresnysis sūnus Robertas buvo suimtas, kalintas Daugpilyje, išstremtas į Krasnojarską ir 1942 m. už „antivalstybinę veiklą“ Jeniseisko lageryje sušaudytas. Motina su dviem vaikais buvo išstremta į Sibirą. Ten išvargusi aštuonerius metus, grįžo į Latviją. Tėvas Kazimieras sovietmečio nesulaukė – mirė 1924 m., kai Stasys buvo vos dešimties.

Nors auginti didelę šeimą be tėvo buvo nelengva, joje niekada neužgeso lietuviška ir katalikiška dvasia. Kadangi arti namų katalikiškos mokyklos nebuvo, Stasys mokėsi Kraslavos lenkų šešiametėje mokykloje, kurią baigė 1920 m. Paskui – dveji metai Rygos lietuvių gimnazijoje. Čia mokslą teko nutraukti, nes vyresnysis brolis Robertas buvo pašauktas į privalomą karo tarnybą ir neliko kam prižiūrėti ūkį. Kadangi į Rygą sugrįžti negalėjo, lankė Kraslavos latvių valstybinę gimnaziją. 1934 m. ją baigė ir tais pačiais metais įstojo į Rygos kunigų seminariją. Po metų pasirinko vienuolišką gyvenimą pas jėzuitus. 1935 m. buvo priimtas į Šv. Kazimiero jėzuitų kolegijos naujokyną Vilniuje, iš kur dvejiems metams išsiųstas į naujokyną Galicijoje (Lenkija). Vėliau metus studijavo filosofiją Krokuvoje, bet užėjus karui grįžo atgal į Latviją. Rygos universitete baigė antrąjį filosofijos bei tris teologijos kursus.

1944 m. rugpjūčio 2 d. trisdešimtmetį Stanislovą vyskupas Juozapas Runcanas įšventino kunigu. Baigti studijų jėzuitų ordinas jį išsiuntė į Berchmanso kolegiją prie Miuncheno. Vėliau – sielovados darbas latvių pabėgėlių stovyklose, o nuo 1950 m. t. Stanislovui teko rūpintis Australijos išeivių sielovada. Pirmuosius 18 metų praleido Sidnėjuje, kartu eidamas Brisbano ir Niukastlio lietuvių kapeliono pareigas.

1968 m. ordino vyresnybė t. S. Gaidelį paskyrė latvių kapelionu Melburne, kur jis darbavosi daugiau nei 20 metų. Be paliovos keliaudavo po Australiją, patarnaudamas ir latviams, ir lietuviams. Buvo ateitininkų ir skautų stovyklų kapelionas, jėzuitų žurnalo „Laiškai lietuviams“ platinto-

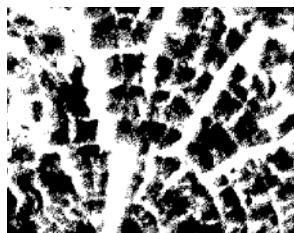

jas Australijoje. Padėjo rinkti lėšas lietuvių Jaunimo centro Čikagoje statybai, nuolat remdavo Indijoje dirbantį t. D. Slapšį, SJ. Visą laiką bendradarbiavo Australijos lietuvių spaudoje – „Tėviškės aiduose“ ir „Mūsų pastogėje“. Ypač aktualūs jo straipsniai, skirti Maldos apaštalavimui.

T. S. Gaidelis dešimtmečius redagavo ir leido Australijos latvių žurnalą „Gredzens“. Atėjęs Atgimimui, išspausdino 12 tūkst. egzempliorių latviškos maldaknygės. Kartu su kitomis knygomis jas siuntė į Latviją, kurią aplankė 1993 m., kai popiežius lankėsi Rygoje.

Dažnais laiškais palaikydavo ryšius su užsienio lietuvių jėzuitų vyresniuoju Čikagoje, kelis kartus lankėsi JAV pas brolių ir seserį. Susilpnėjęs sveikatai, nuo 1998 m. gyveno Nazareto slaugos namuose, kur jį lankydavo ir latviai, ir lietuviai. Nebegalėdamas rašyti, mielai skaitydavo įvairių spaudą ir laiškus. Žmonės vertino jo malonų, švelnų ir mandagų būdą, apaštališką uolumą ir rūpestingumą.

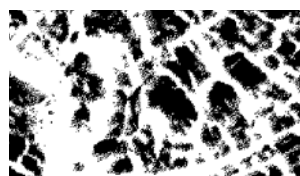
Savo žemiškąją kelionę t. Stanislovas Gaidelis baigė 2002 m. liepos 25 d. Melburne.

BOLESLOVAS BABRAUSKAS, SJ

Gimė 1926 m. balandžio 20 d. Tautiškių kaime, Tau-ragnų valsčiuje, Utenos apskrityje, neturtingų ūkininkų šeimoje, kurioje augo penki vaikai. Boleslovas baigė Sėlos pradinę mokyklą. Per vokiečių okupaciją tarnavo pas ūkininkus. Pasibaigus karui, įsidarbino Utenos plentų valdyboje mašinistu bei mokėsi vakarinėje mokykloje. 1946–1953 m. dirbo Vilniaus karo aviacijos fabrike, kartu baigė ir vakarinę vidurinę mokyklą, paskui – Vilniaus universiteto Fizikos-matematikos fakulteto pirmąjį kursą.

1955 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją ir 1960 m. balandžio 13 d. priėmė kunigygtės šventimus. Pats Boleslovas pasakojo, kad jo senelė visą gyvenimą meldėsi, kad kas nors iš šeimos taptų kunigu. Jo tėvas taip pat troško, kad nors vienas vaikas dirbtų Bažnyčiai, būtų bent „špitolninkas“. 1955 m., prieš stodamas į seminariją, savo užrašų knygelėje Boleslovas yra įrašęs tokius žodžius: „Niekada nebūsiu sąžinės išdavikas. Jeigu likimas lems vien juodą pluta graužti – graušiu, ir jokios gėrybės manęs nesuviliuos, ne! Noriu išlaikyti sau brangią teisę – žiūrėti kiekvienam į akis be gėdos, be slaptos graužimosi...“

Pirmoji kunigo Boleslovo Babrausko darbo vieta – Rokiškis, kur iki 1965 m. dirbo vikaru. Vėliau metus buvo Čedasų klebonas, dar metus – Biržų vikaras. 1968–1974 m. – Smilgių ir Suostų, 1974–1980 m. – Krinčino klebonas.

1969 m. sausio 20 d. Boleslovas Babrauskas įstojo į tuo metu pogrindyje veikusią Jėzaus Draugiją. Paskutiniuosius įžadus joje davė 1992 m. balandžio 22 d.

1980 m. Kazachstano Pavolgio vokiečiams prašant katalikų kunigo, ten išvyko tėvas Boleslovas. Vidurinėje Azijoje jam priklausė 21 parapija, kurių plotas buvo dvigubai didesnis nei Lietuvos. Kartais tekdavo po keletą parų keliauti ir dirbti be jokio poilsio. Jis buvo pirmas katalikų kunigas Celinograde. Čia dirbdamas ėmė dauginti ir platinti knygas. Pats parengė katekizmą ir išvertė maldaknyges vietos gyventojams. Knygas daugindavo ir didžiules jų siuntas kartu su pagalbininkais gabendavo į Sibiro platybes. Už šią veiklą 1985 m. t. Boleslovas per 24 val. buvo priverstas apieisti kraštą.

Grįžęs į Lietuvą vargo, kol vėl gavo kunigo registracijos pažymėjimą. 1985 m. paskirtas Vadoklių klebonu. Ten dirbo iki 1991 m. Vėliau po vienerius metus darbuosi Biržuose ir Pabiržėje. 1993–1999 m. buvo Pakruojo parapijos klebonas, 1999–2001 m. – Žagarės klebonas. Čia dirbdamas rinko duomenis apie Barborą Žagarietę. Pablogėjus sveikatai, 2001 m. birželį perkeltas į Pasvalį rezidentu, kur gyveno ir darbuosi iki mirties.

Tėvas Boleslovas Babrauskas į Amžinybę iškeliavo 2002 m. liepos 16 d.

PRISIMENA T. VYTAUTAS MERKYS, SJ

Jau pirmaisiais metais Kauno kunigų seminarijoje Boleslovas išsiskyrė iš kitų seminaristų. Jis buvo kupinas visokiausių minčių, kaip padėti kitiems, ką gražaus padaryti, kaip kitus, o ypač jaunimą, sutelkti. Dėl to nemėgo nieko neveikiančių tinginių, apsileidėlių.

Visą gyvenimą energingai remontavo bažnyčias. Dar prieš įstodamas į seminariją, labai aktyviai dalyvavo remontuojant Vilniaus šv. Mikalojaus bažnyčią, o ypač – atstatant kuriją. Iš šio laikotarpio liko gražus, Boleslovą gerai apibūdinantis prisiminimas. Ekskavatorius ardo griuvėsius. Talkininkams kraunant nuolaužas, iš ekskavatoriaus kaušo pabyra auksinės monetos. Talkininkai puola jų rinkti. Atokiau ramiai stovi Boleslovas. Kai viena moneta atrieda prie jo kojų, ramiai paspiria,

kad kiti pasiimtų... Po keliolikos metų – pirmosios Boleslovo Mišios Šv. Mikalojaus bažnyčioje. Per Mišias viena ašaromis apsipylysi moteriškė staiga sušunka: „Tas pats! Tas pats!“ Vėliau susirinkusiems verkdamą ir papasakojo tą nutikimą su auksine moneta.

Visą gyvenimą kun. Boleslovas buvo toks: auksas jo rankose nesilaikė. Ką gavo – dalijo kitiems. Dalijo ir savo sveikatą, ir žinias. Svarbiausia – Boleslovas matė kitą žmogų, jį mylėjo. Kartais (kad ir Komuniją dalydamas) pamatęs pažįstamą, timplėdavo už ausies ar patapšnodavo per petį. To pakakdavo, kad šis liktų didžiai pradžiugintas.

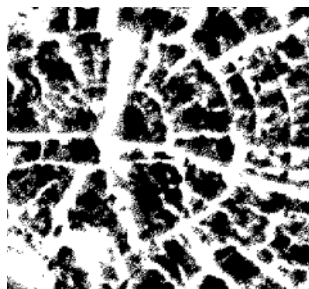
Persekiojimų metais organizavo katekizmų, pamokslų, apologetinės literatūros spausdinimą ir platinimą. Tūkstančiai įvairiomis kalbomis išleistų knygų pasiekdavo net ir tolimiausius sovietinės Rusijos kampelius. Kiek ir kokių pavojų dėl to tykojo – vienas Dievas težino!

T. Boleslovas buvo ilgametis misionierius Kazachstano platybėse. Graži, gyva buvo jo pastoracija, nes jis – pamaldus kunigas, kantrus sakramentų teikėjas. Labai reiklus užimantiems aukštesnius postus. Išdrįstantis kartais ir subjektyvią tiesą į akis pasakyti. Ši savybė gal kiek šaldė ir jo santykius su Bažnyčios hierarchija.

Su t. Boleslovu teko pasimatyti jau pačiomis paskutinėmis jo gyvenimo dienomis Kauno onkologijos ligoninėje. Nors ir ligos naikinamas, buvo kupinas energijos ir gražiausių planų: „Važiuosiu į Pasvalį, ten būtinai reikia kunigams padėti, nes bus daug žmonių. Po atlaidų Panevėžyje vadovausiu sesučių rekolekcijoms. Va, matote, aš jau sveikas! (Atlieka keletą fizinių pratimų.) Tad rytoj išvažiuoju. Nėra čia ko tinginiauti!“

O po kelių dienų pranešimas: tėvas Boleslovas mirė. Laidosime rytoj Petrašiūnų kapinėse. Gyvenimo ironija! Visą gyvenimą t. Boleslovas buvo lyg gyvsidabris – greitas, judrus. Ir jo laidotuvės – žaibiškos. Beveik niekas nesuspėjo į jas atvažiuoti...

Mirė didis žmogus, garbingas kunigas, pavyzdingas vienuolis.

Spalio 12 d. JAV, Bostono priemiestyje Kembridže, šv. Petro bažnyčioje 15 jėzuitų scholastikų buvo išventinti diakonais. Šventimus suteikė Bostono vyskupas augziliaras Richardas Lennonas. Iš įvairių pasaulio kraštų atvykę diakonai studijuoja Westono jėzuitų teologijos universitete. Paprastai kiekvienais metais šventimams pasiruošę scholastikai diakonystės šventimus priima būtent toje šalyje, kurioje studijuoja teologiją, o kunigystės šventimams vyksta į savo kraštus. Šiais metais tarp 15 išventintųjų buvo Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos scholastikas Rytis Gurkšnys.

Šv. Mišias kartu aukojo ir per Bostoną tuomet keliavęs Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Iškilmėse dalyvavo Ryčio sesuo Rima Gurkšnytė. Už šventinamuosius meldėsi gausiai susirinkę Bostono lietuviai, svečių būrys iš įvairių Amerikos vietovių ir Lietuvos.

Ryčio Gurkšnio, SJ, kunigystės šventimai įvyks 2003 m. birželio 28 d. Vilniuje, Šv. Kazimiero bažnyčioje.

T. Algimantas Gu-

Rugpjūčio 10 d. Novosibirsko Viešpaties Atsimainymo katedroje kunigu išventintas Klemensas Wertas, SJ, naujokyną atliko Kaune, mokėsi Vokietijoje, Romoje, o dabar studijas tęsia Bostone. Klemensas – pirmasis jėzuitas, išventintas kunigu nepriklausomoje Rusijos srityje, kurią Draugija įsteigė 1992 m. Šventimus suteikė jo vyresnysis brolis Novosibirsko vyskupas Juozapas Wertas, SJ. Jis dar sovietmečiu Lietuvoje įstojo į pagrindinį veikusią Jėzaus Draugiją, baigė Kauno kunigų seminariją.

Iškilmėse dalyvavusiame dideliame svečių ir artimųjų būryje (Wertų šeimoje užaugo 11 vaikų) buvo ir iš Lietuvos atvykę jėzuitai Algimantas Gudaitis ir Rytis Gurkšnys.

Jėzaus Draugijos Rusijos srities, šiuo metu apimančios ne tik Rusiją, bet ir Kazachiją, Kirgiziją, Baltarusiją bei Ukrainą, vyresniuoju spalio 6 d. paskirtas t. Otto Messmeris, kuris anksčiau yra buvęs Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos nariu. Paskutiniu metu jis dirbo Kazachijoje.

Šį rudenį į 30 Europos jėzuitų provincijų įstojo 78 naujokai (pernai – 76). 58 naujokai šiemet davė pirmuosius išdus. Antruosius dvejų metų naujokyno metus pradeda 62 naujokai. Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos naujokyną Šiauliuose šiemet pradėjo 3 naujokai.

Net 30 Jėzaus Draugijos narių iš 17 valstybių delegacija dalyvavo Jungtinių Tautų subalansuotos pasaulio plėtos konferencijoje, vykusioje Johannesburge rugpjūčio 25 – rugsėjo 4 d. Draugijos socialinių reikalų sekretoriatas kasdien siuntė elektronines konferencijos posėdžių apžvalgas keturiomis kalbomis 9 000 adresų. Daugiau informacijos galima rasti www.sjweb.info/sjs.

Spalio 1 d. JAV, Kanados, Rytų Azijos ir Europos jėzuitų provincijolai bendrame susirinkime nusprendė visų Draugijos šventųjų šventę, minimą lapkričio 5-ąją, paskelbti maldos už pašaukimus į Jėzaus Draugiją diena.

Spalio 1 d. jėzuitų vadovaujamame Popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoje įsteigtas Religijų ir kultūrų institutas, kurio studijų ir tyrimų tikslas – judaizmas, induizmas, islamas ir krikščionybė.

Spalio 16–20 d. Lenkijoje, netoli Varšuvos, įvyko Europos jėzuitų mokyklų direktorių IV suvažiavimas, kuriame dalyvavo 18 valstybių atstovai – 49 jėzuitai ir 99 pasauliečiai – iš 120 mokyklų, tarp jų – ir abiejų Lietuvos jėzuitų gimnazijų direktoriai bei jų padėjėjai. Suvažiavimo tema – „Švietimas žiniasklaidoje: pedagogikos, visuomenės ir dorovės klausimai“.

2003 m. sausio 21–24 d. Kalkutoje, Indijoje, įvyks VI pasaulio jėzuitų mokyklų abiturientų suvažiavimas.

Ateinančiais metais Nairobyje, Kenijoje, numatoma surengti pasaulio Krikščioniško gyvenimo bendruomenių sąskrydį.

Jėzaus Draugijos generolas t. Peteris Hansas Kolvenbachas šių metų liepos 31 d. paskelbė, kad 2003 m. rugsėjo 17–22 d. Lojoloje įvyks Draugijos prokuratorių kongregacija. Jos tikslas – nuspręsti, ar šiuo metu šauktina generalinė kongregacija ir su tėvu generolu pasitarti apie visos Draugijos būklę bei reikalus. Todėl 2003 m. sausio 2–5 d. Vilniuje kviečiama Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos kongregacija. Provincijų kongregacijos paprastai vyksta kas ketveri metai – kai šaukiama prokuratorių kongregacija. Provincijos kongregacija išrenka atstovus į prokuratorių kongregaciją, pareiškia savo sprendimą, ar šiuo metu šauktina generalinė kongregacija, gali teikti pasiūlymus tėvui generolui dėl Draugijos veiklos.

Jei norėtumėte ko nors linksmesnio – siūlome juokingų, smagių, kartais šiuropokų istorijų apie Trinapolį ir ten gyvenusius vienuolius trinitorius, kurias užrašė t. Antanas Saulaitis. Daugiau ieškokite jėzuitų interneto tinklapyje SKRYNIA.

Stambioji obelis. Mirė vienas labai šventas ir visų mylimas trinitorius. Paprastai brolius jie laidodavo kukliai, bet šį norėjo palaidoti iškilmingiau ir su prakalba apie vienuolišką šventumą. Tvarkydami velionio kambarį, vienuoliai po lova rado keturis sudžiūvusius žirnius. Pranešė namų vyresniajam, kuris brolių vietoj bažnyčios požemių liepė palaidoti kieme, toliau nuo vienuolyno. Mat, dar gyvas būdamas, jis nesilaikęs neturto dvasios: visuomet reikėjo tik valgomajame ir tik kartu su visais valgyti, niekad maisto į savo kambarėlį nesinešti. Todėl ir dabar Trinapolin atvykę saldainiukus palieka virtuvėje arba bent rekolekcijų vedėjui atiduoda. O ano vienuolio palaidojimo vietą parodo stambiausia sodo obelis.

Klusnumo pavyzdys. Vienas senyvas brolis meldamasis labai ilgai klūpodavo Trinapolio bažnyčios balkone. Vienuolyno vyresniajam pagailo senelio: „Broliuk, gali gi atsisėsti“. Po dviejų trijų dienų trinitoriai vienas kito klausia, ar kas nematė to senyvo broliuko. Tada vyresnysis prisiminė klusnumo įžadą ir nuskubėjo į bažnyčios balkoną, kur brolis buvo pus-trečios dienos išsėdėjęs, nes pagal regulą „mažiausias vyresniojo noras mums yra įsakymas“.

Trinitorių galvosūkis. Kartais broliai persikeldavo per Nerį kiton pusėn, paėjėdavo kiek aukštupio link pasimaudyti – ten, kur ir šiandien smėlėta pakrantė. Vieną dieną šioje pusėje, kur Kedronas į Nerį įteka, sutiko dar už juos senesnę senelį, kuris suko galvą, kaip jam vienam per upę perkelti ožką, kopūstą ir vilką. Trinitoriai buvo pripratę gyvenimo klausimus išmąstyti, tai jie bematant seneliui padėjo galvosūkį išspręsti: kopūstą užmėvė ožkai ant ragų, kad ši jo nesuėstų, o vilkas ožkos nepuolė, nes jam nevirtos daržovės gerklėje stringa.

Kalvarijų maldininkai. Nuo Jeruzalės bažnyčios jau beveik 350 metų per kalvas ir miškus maldininkai eina Kryžiaus kelią. Prieš 250 metų maldininkai, eidami takeliu nuo kalno iki Neries, pagal upę iki koplyčios Žirmūnų kalnelio papėdėje, matydavo, kaip dygsta mūrinis Trinapolio vienuolynas vietoj 50-ties metų senumo medinio bei Švč. Trejybės bažnyčia. Paskutinius du šimtmečius maldininkai stebėdavo, kad, visiems taku pro stotis praėjus, dar šlama nukritę lapai, linkta smilgos ar net kyla dulkelės (jei vasara tokia sausa kaip šiomet). Arba dusliai subilda medinis tiltelis ties Kedrono upelio koplyčia. Trinitoriai buvo taip įpratę su žmonėmis kartu melstis, kad nori ir toliau savo tradicijas tęsti. Jeigu patyliukais miške sustotume, tarp aukštų medžių viršūnių išgirstume švelnų grigališką giedojimą, nes tais laikais Liturginės valandos (brevijorius) dar nebuvo išverstos į lietuvių kalbą.

O iš ko čia juokiamasi?

Nuotrauka rasta provincijos archyve.
Kun. Kęstutis Trimakas (dešinėje) ir
t. Jonas Raibužis, SJ.

Dviese drašiau. Visai neseniai, tamsų rudens vakarą, vienas rekolekcijų dalyvis iš Žirmūnų troleibusų žiedo keliavo į Trinapolį*. Lynojo, kilo rūkas. Žmogus nusileido laiptukais ir ėjo keliu, vos vos priešakyje Trinapolio bažnyčios bokšteliu matydamas. Nejauku ir baugu, bet patyliukais jį pasivijo kitas keliauninkas. „Ačiū Dievui, kad jūs pasirodėte. Man taip baugu šiuo keliu vienam eiti“, – sako skubantysis į rekolekcijas. Anas atsiliepia: „Gerai jus suprantu, nes aš irgi ties šia vieta bijodavau, kai dar buvau gyvas“.

* Dabar Trinapolyje – Vilniaus arkivyskupijos rekolekcijų namai.

Kedrono rieduliukai. Ne tik mes žinome apie garsiąsias trinapolines bandeles su baltu cukriniu kryžiumi ant viršutinės plutos, nes gerieji trinitoriai, o ypač brolis kepėjas mėgo bandeles visiems dalyti. Artėjant Kalėdoms, brolis prikepė visą vežimą bandelių ir ruošėsi važiuoti 8 km iki Vilniaus senamiesčio. Kiti broliai jį atkalbinėjo, nes bijojo, kad tiltas per Kedrono upelį gali įlūžti, mat kepėjas pats buvo kaip didžiulė bandelė. Taip ir atsitiko – smagiai išvažiavo iš kiemo, o lygiai ties tilto viduriu šis įgriuvo ir begalės bandelių išsirito į upelio vagą, nuriudėjo į pakalnę. Užtai šiandien kartais Trinapolyje randame akmenų, panašių į bandeles. Kai vienas kalba „apie tiltus, kitas apie miltus“, tai kaip tik apie šį istorijoje aprašytą įvykį.

Na, o tiems, kurie jau apie artėjančias Kalėdas svajoja ar kokiai kitai šventei ruošiasi, pagal šį receptą siūlome išsikepti

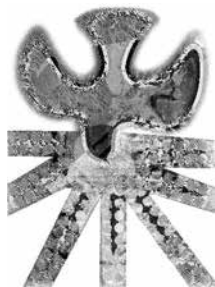
ŠVENTRAŠČIO PYRAGĄ

3½ puoduko Pr 18, 6
½ arbatinio šaukštelio Kun 2,13
2 arbatiniai šaukšteliai 1 Kor 5, 6
1 arbatinis šaukštelis 1 Kar 10, 2
1 puodukas Pat 30, 33
2 puodukai Iš 15, 25
6 Iz 10, 14
1 puodukas Pr 24, 43
1 šaukštas 1 Sam 14, 25
2 puodukai 1 Sam 30, 12
2 puodukai 1 Sam 30, 12
1 puodukas Sk 17, 23

Persijoti Pr 18, 6 ir Kun 2, 13 su 1 Kor 5, 6 ir 1 Kar 10, 2 ir padėti atskirai. Ištrinti Pat 30, 33 ir Iš 15, 25, pridėdant Iz 10, 14 po vieną iš karto ir gerai išplakti. Po truputį dėti Pr 18, 6 mišinį pakaitomis su Pr 24, 43, pradėdant ir baigiant sausomis sudėtinėmis dalimis. Įmaišyti 1 Sam 14, 25 ir tada sudėti kapotus 1 Sam 30, 12 ir Sk 17, 23. Sudėti tešlą į Pat 30, 33-uoją ir Pr 18, 6 apibarstyta pyragui indą. Įdėti į Mt 6, 30, nustatyti Pr 5, 25 laipsnius ir kepti Lk 10, 1 minučių. Tada Lk 9, 16 ir pagaliau Pr 2, 3.

Skanaus!

PROGRAMA „KELIAS“

JAUNIMO PAŠAUKIMAMS ATPAŽINTI

ŠIAULIŲ JĖZUITŲ NAMUOSE

Malda ir pašaukimas (vaikinams ir merginoms)
SAUSIO 31 – VASARIO 2 D.

Kunigystė ar vienuolystė? (vaikinams, vyrams)
VASARIO 7–9 D.

Pažintis su Jėzaus Draugija (vaikinams, vyrams)
VASARIO 14–16 D.

Informacija internete: <http://www.jesuit.lt/kelias>

Registracija Šiauliuose tel. (41) 52 57 15,

el. paštu: aldonassj@hotmail.com.

DĖKOJAME VISIEMS REMIANTIEMS:

KAUNO JĖZUITŲ GIMNAZIJA,
VILNIAUS JĖZUITŲ GIMNAZIJA,
VILNIAUS ŠV. KAZIMIERO BAŽNYČIOS STOGO BEI FASADO RE-
MONTĄ,
„GYVENIMO IR TIKĖJIMO“ INSTITUTO VEIKLĄ,
INTERNETO PROJEKTUS „SAKRALI ERDVĖ“ BEI „SKRYNIA“
IR KITUS MŪSŲ DARBUS.

MŪSŲ ADRESAS: LIETUVOS JĖZUITŲ PROVINCIJA

Didžioji g. 34, LT-2001 Vilnius
Tel. (5) 212 17 87, faks. (5) 212 18 76
El. paštas: sj@jesuit.lt
Svetainė: www.jesuit.lt

Įmonės kodas 9189393
AB Vilniaus bankas
Vilniaus filialas
Banko kodas 260101777
A. s. 701315 (litais)
57089133 (užsienio valiuta)

ŠIAURĖS AMERIKOJE KREIPTIS: JESUIT FATHERS – BALTIC PRO- JECT

2345 W 56 ST
Chicago, Illinois 60636-1098 USA
Tel. (1) (773) 737 98 91
Faks. (1) (773) 737 04 86
El. paštas: Litjesuit@aol.com

Laiškai bičiuliams 2002 2

Leidžia VšĮ „Jėzuitų ekonomo tarnyba“

Didžioji g. 34, LT-2001 Vilnius

Redaktorė

Jūratė Grabytė

Dailininkė

Jūratė Tamošiūnaitė

Stilistė

Eglė Gudavičienė

Konsultantas

T. Lionginas Virbalas, SJ

ISSN 1648-4304

9 771648 430009

Spausdino „Sapnų sala“

6 sąl. spaudos lankai

Formatas 16,5x24